
L'IBI i l'IAE

PID_00258517

Benjamí Anglès Juanpere

Temps mínim de dedicació recomanat: 4 hores

Benjamí Anglès Juanpere

Primera edició: febrer 2019
© Benjamí Anglès Juanpere
Tots els drets reservats
© d'aquesta edició, FUOC, 2019
Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona
Disseny: Manel Andreu
Realització editorial: Oberta UOC Publishing, SL
Dipòsit legal: B-3.564-2019

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny general i la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric com mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit del titular dels drets.

Índex

Introducció	5
Objectius	7
1. L'impost sobre béns immobles	9
1.1. Fet imposable	9
1.2. Subjectes passius	14
1.3. Base imposable i quota	15
1.4. Bonificacions	20
1.5. Període impositiu i meritació	23
1.6. Gestió de l'impost	23
2. L'impost sobre activitats econòmiques	25
2.1. Fet imposable	25
2.2. Subjectes passius	28
2.3. Quota tributària	28
2.4. Bonificacions	38
2.5. Període impositiu i meritació	39
2.6. Gestió de l'impost	39
2.7. Recàrrec provincial	42
Exercicis d'autoavaluació	43
Solucionari	45

Introducció

Entre els impostos municipals, tenim l'impost sobre béns immobles (IBI) i l'impost sobre activitats econòmiques (IAE); la regulació dels dos està en el TRLRHL.

En la primera part d'aquest mòdul s'estudiarà l'IBI, que és un impost municipal d'exigència obligatòria que grava la propietat dels immobles situats al terme municipal. També grava altres drets reals, com ara el d'usdefruit i el de superfície, i també les concessions administratives sobre aquests béns. No obstant això, es defineixen diversos supòsits de no subjecció a l'impost.

El valor cadastral dels immobles constitueix la base imposable de l'IBI; aquest valor l'estableix el Cadastre Immobiliari, òrgan dependent del Ministeri d'Hisenda. Sobre la base liquidable, s'aplica el tipus de gravamen corresponent acordat per cada ajuntament, segons la naturalesa de l'immoble i dins dels límits establerts pel TRLRHL. Sobre la quota resultant, es poden aplicar diferents bonificacions previstes per la mateixa norma i que es regulen per mitjà de les respectives ordenances fiscals municipals.

Mentre que l'Administració tributària de l'Estat s'encarrega de la gestió censal, de la inspecció i del cadastre, els ajuntaments s'encarreguen de la gestió tributària de l'impost, que comprèn fonamentalment la determinació i liquidació dels deutes tributaris, la concessió o negació de bonificacions i la devolució d'ingressos indeguts.

En la segona part del mòdul es veurà l'IAE, que també és un impost municipal de caràcter obligatori, que grava el mer exercici d'una activitat econòmica empresarial, professional o artística, exercida al territori nacional, es disposi o no d'un local o d'un establiment determinat.

A diferència dels altres impostos, l'IAE no té base imposable ni tipus impositius, sinó que les quotes són definides per les tarifes de l'impost en funció de la classificació de les activitats en grups i epígrafs. Aquestes quotes poden ser assignades directament o determinades mitjançant un càlcul usant diversos elements tributaris. Hi ha quotes municipals, provincials i nacionals, cadascuna de les quals faculta per a l'exercici de l'activitat en els respectius àmbits territorials.

Sobre les quotes de les tarifes s'apliquen diversos coeficients correctors, a més de diferents bonificacions previstes pel TRLRHL que es regulen mitjançant les respectives ordenances fiscals municipals.

En el cas de les quotes municipals, es poden aplicar recàrrecs provincials destinats a les diputacions provincials, als ajuntaments insulars i a les CA uniprovincials, de manera que l'IAE també és una font d'ingressos per a aquestes administracions.

L'Administració tributària de l'Estat s'encarrega de la gestió censal i de la inspecció de l'IAE, mentre que els ajuntaments s'encarreguen de la gestió tributària que comprèn fonamentalment la determinació i liquidació dels deutes tributaris, la concessió o negació de bonificacions i la devolució d'ingressos indeguts. No obstant això, tant la gestió censal com les funcions inspectores són delegables a sol·licitud dels ajuntaments.

Mentre que l'IBI és l'impost principal de la cistella impositiva local, pel seu volum d'ingressos, l'IAE, malgrat el seu potencial recaptatori, ha perdut pes en el conjunt dels ingressos de les hisendes locals a causa de la reforma aprovada el 2004. En qualsevol cas, els dos impostos són fonamentals per a garantir la suficiència financera dels ajuntaments.

Objectius

Els objectius principals que es pretenen aconseguir mitjançant l'estudi d'aquest mòdul són els següents:

1. Conèixer la naturalesa i el fet imposable de l'impost sobre béns immobles.
2. Delimitar els supòsits de subjecció i no subjecció en l'IBI, i també les diferents exempcions en el mateix.
3. Definir els conceptes de *base imposable* i de *base liquidable* de l'IBI, a més de saber determinar la reducció a la base imposable.
4. Estudiar els diferents tipus de gravamen i saber calcular la quota íntegra i la quota líquida de l'IBI.
5. Aprendre les diferents bonificacions, obligatòries i potestatives, de l'IBI.
6. Diferenciar les funcions i competències de l'Estat i els ajuntaments en l'IBI, especialment en la gestió de l'impost.
7. Definir la naturalesa i el fet imposable de l'impost sobre activitats econòmiques.
8. Analitzar els supòsits de subjecció i no subjecció en l'IAE, i també les diferents exempcions en el mateix.
9. Saber determinar la quota mínima municipal de les tarifes de l'IAE.
10. Saber calcular la quota de l'element superfície, d'acord amb la instrucció de l'IAE.
11. Assimilar l'aplicació dels coeficients de ponderació i situació en el càlcul de la quota tarifa de l'IAE.
12. Conèixer les diferents bonificacions, obligatòries i potestatives, de l'IAE.
13. Comprendre les diferents funcions i competències de l'Estat i dels ajuntaments en l'IAE, especialment en la gestió i inspecció de l'impost.

1. L'impost sobre béns immobles

L'impost sobre béns immobles (IBI) és un impost municipal d'exacció obligatòria, de caràcter real, directe i objectiu, que grava el valor cadastral dels béns immobles, d'acord amb l'establert en el TRLRHL¹.

⁽¹⁾L'IBI està regulat pels art. 60 a 77 del TRLRHL.

1.1. Fet imposable

Constitueix el **fet imposable** de l'impost la titularitat d'algun dels drets següents sobre béns immobles de naturalesa rústica, urbana i de característiques especials:

- D'una concessió administrativa sobre els mateixos immobles o sobre els serveis públics a què estiguin destinats.
- D'un dret real de superfície.
- D'un dret real d'usdefruit.
- Del dret de propietat.

Lectura recomanada

Isaac Merino Jara (2001). *Impuesto sobre Bienes Inmuebles*. Pamplona: Aranzadi.

Es tracta d'una llista tancada. Cal assenyalar que la realització d'un d'aquests fets imposables, segons l'ordre establert, implica la no subjecció de l'immoble rústic o urbà a les modalitats previstes restants.

Els béns immobles tindran la consideració de **rústics, urbans o de característiques especials** d'acord amb les normes reguladores del Cadastre.

En aquest sentit, l'art. 6 del Reial decret legislatiu 1/2004, de 5 de març, que aprova el text refós de la Llei del Cadastre immobiliari, estableix que té la consideració de bé immoble la parcel·la o porció de sòl d'una mateixa naturalesa, enclavada en un terme municipal i tancada per una línia poligonal que delimita, a aquests efectes, l'àmbit espacial del dret de propietat d'un propietari o de diversos en proindivís i, si escau, les construccions allí situades, qualsevol que sigui el seu amo, i amb independència d'altres drets que puguin recaure sobre el mateix immoble.

Nota

En el cas d'un immoble de característiques especials s'aplica la mateixa prelación de drets, excepte quan el dret de concessió no afecti tota la superfície del mateix, supòsit en què també s'assignarà el fet imposable pel dret de propietat de la part de l'immoble no afectada per la concessió.

El Cadastre immobiliari

El Cadastre immobiliari és un registre administratiu de l'Estat en què es descriuen els béns immobles. Reuneix tres tipus d'informació:

- Fiscal, amb el valor cadastral de l'immoble.
- Jurídica, amb el tipus de propietat i la relació de propietaris.
- Geogràfica, amb la representació gràfica i la ubicació de l'immoble.

D'acord amb l'art. 7 de la citada norma del Cadastre, un immoble es considerarà **urbà** quan aquesta sigui la naturalesa del seu sòl i s'entén per sòl de naturalesa urbana:

- El classificat o definit pel planejament urbanístic com a urbà, urbanitzat o equivalent.
- Els terrenys que tinguin la consideració d'urbanitzables o aquells pels quals els instruments d'ordenació territorial i urbanística aprovats prevegin o permetin el seu pas a la situació de sòl urbanitzat, sempre que s'inclouin en sectors o àmbits espacials delimitats i s'hagin establert per a aquests les determinacions d'ordenació detallada o circumstanciada, d'acord amb la legislació urbanística aplicable.
- L'integrat de manera efectiva en la trama de dotacions i serveis propis dels nuclis de població.
- L'ocupat pels nuclis o assentaments aïllats de població, si escau, del nucli principal, qualsevol que sigui l'hàbitat en què es localitzin i amb independència del grau de concentració de les edificacions.
- El sòl ja transformat per comptar amb els serveis urbans establerts per la legislació urbanística o, en defecte d'això, per disposar d'accés rodat, proveïment d'aigua, evacuació d'aigües i subministrament d'energia elèctrica.
- El que estigui consolidat per l'edificació, en la forma i amb les característiques que estableixi la legislació urbanística.

Nota

S'exceptua de la consideració de sòl de naturalesa urbana el que integri els béns immobles de característiques especials.

Per la seva banda, s'entén per sòl de naturalesa **rústica** aquell que no sigui de naturalesa urbana d'acord amb el que es disposa en l'apartat anterior, ni estigui integrat en un bé immoble de característiques especials. En aquest sentit, els béns immobles de característiques especials constitueixen un conjunt complex d'ús especialitzat, integrat per sòl, edificis, instal·lacions i obres d'urbanització i millora que, pel seu caràcter unitari i per estar relacionat de forma definitiva amb el seu funcionament, es configura a efectes cadastrals com un únic bé immoble.

Es consideren béns immobles **de característiques especials** els següents:

- Els destinats a la producció d'energia elèctrica i gas, al refinat de petroli i les centrals nuclears.
- Les preses, salts d'aigua i pantans, inclòs el seu llit, excepte aquells que es destinin exclusivament al reg.
- Les autopistes, carreteres i túnels de peatge.
- Els aeroports i ports comercials.

Nota

En la inscripció dels immobles especials en el Cadastre, s'inclourà la maquinària integrada a les instal·lacions.

No estan subjectes a l'impost:

- Les carreteres, els camins, les altres vies terrestres i els béns del domini públic marítim-terrestre i hidràulic, sempre que siguin d'aprofitament públic i gratuït per als usuaris.

Nota

Les autopistes i autovies de peatge, encara que subjectes a l'impost, gaudeixen d'una bonificació del 95% reconeguda en l'antiga contribució urbana. Malgrat la reclamació de diversos municipis perquè l'Estat els compensés per aquesta bonificació, el Tribunal Suprem, mitjançant la Sentència de 22 de desembre de 2010, va fallar a favor de l'Estat i els va negar aquesta compensació. No obstant això, el mateix tribunal s'ha pronunciat sobre la impossibilitat d'ampliar el termini d'aplicació d'aquesta bonificació en els casos de pròrroga de la concessió més enllà dels cinquanta anys.

- Els béns següents de propietat dels municipis en què estiguin enclavats:
 - Els de domini públic destinats a ús públic.
 - Els de domini públic destinats a un servei públic gestionat directament per l'ajuntament, excepte quan es tracti d'immobles cedits a tercers mitjançant una contraprestació.
 - Els béns patrimonials, exceptuant igualment els cedits a tercers mitjançant una contraprestació.

Estan subjectes però exempts del pagament de l'impost els immobles següents²:

⁽²⁾Art. 62.1 del TRLRHL

- Els que siguin propietat de l'Estat, de les CA o de les entitats locals que estiguin directament destinats a la seguretat ciutadana i als serveis educatius i penitenciaris, i també els de l'Estat destinats a la defensa nacional.
- Els béns comunals i les muntanyes veïnals en mà comuna, que s'aprofiten consuetudinàriament per la simple condició de veïns.
- Els de l'Església catòlica, en els termes previstos en l'Acord entre l'Estat espanyol i la Santa Seu, de 3 de gener de 1979, i els de les associacions confessionals no catòliques legalment reconegudes, en els termes establerts en els respectius acords de cooperació subscrits en virtut del que es disposa en l'article 16 de la Constitució.
- Els de la Creu Roja espanyola.
- Els immobles a què sigui aplicable l'exempció en virtut de convenis internacionals en vigor i, a condició de reciprocitat, els dels governs estrangers destinats a la seva representació diplomàtica o consular, o als seus organismes oficials.

- La superfície de les muntanyes poblades amb espècies de creixement lent reglamentàriament determinades, l'aprofitament principal de la qual sigui la fusta o el suro, sempre que la densitat de l'arbrat sigui la pròpia o normal de l'espècie que es tracti.
- Els terrenys ocupats per les línies de ferrocarrils i els edificis enclavats en els mateixos terrenys, que estiguin dedicats a estacions, magatzems o a qualsevol altre servei indispensable per a l'explotació d'aquestes línies. No estan exempts, per tant, els establiments d'hostaleria, espectacles, comercials i d'esplai, les cases destinades a habitatges dels empleats, les oficines de la direcció ni les instal·lacions fabrils.

El cas Navantia

L'exempció en l'IBI dels béns immobles de l'Estat destinats a la defensa nacional és una exempció *ope legis*, la qual és aplicable sense que sigui necessària la sol·licitud prèvia del subjecte passiu si es constata per part de l'entitat local que es compleixen, alhora, els requisits subjectiu i objectiu previstos per la norma. En relació amb el requisit subjectiu, això és, que els béns immobles siguin propietat de l'Estat, els tribunals espanyols han assenyalat que l'aspecte fonamental per a concedir aquesta exempció resideix estrictament en la constatació de la plena propietat dels immobles per part de l'Estat, independentment de la modalitat de gestió dels serveis o activitats que es desenvolupin en els mateixos, excloent en tot cas qualsevol altre dret real d'ús o gaudi de l'immoble diferent al de la plena propietat, com seria una concessió administrativa.

Quant al requisit objectiu, això és, que els béns immobles estiguin destinats a la defensa nacional, el Tribunal Suprem va resoldre, mitjançant la Sentència de 27 de maig de 2011, que l'exigència que l'immoble propietat de l'Estat estigui destinat a la defensa nacional ha de ser interpretada amb un criteri ampli, és a dir, l'exempció s'aplicarà sobre tots els béns en què hi hagi afectació, independentment que es pugui considerar de major o menor intensitat. En relació amb aquesta exempció, el Concello de Ferrol va acordar en el seu moment denegar la petició d'exempció de l'IBI d'uns immobles de l'Estat, ocupats per les drassanes de l'empresa pública Navantia mitjançant un dret de concessió, quan va estimar que la fi lucrativa d'aquesta era incompatible amb la consideració d'afectació a la defensa nacional dels immobles. Plantejat el conflicte al TJUE per mitjà d'una qüestió prejudicial, el Tribunal europeu va resoldre que aquesta exempció sobre l'IBI constituïa una ajuda d'Estat, atès que va considerar que es tractava d'un avantatge econòmic a favor de l'empresa pública, la qual veuria reforçada la seva posició al mercat enfront de les seves empreses competidores, de manera que, en aquest cas, l'aplicació de l'exempció seria contrària al dret³.

⁽³⁾Vegeu la sentència del TJUE, de 9 d'octubre de 2014, dictada en l'assumpte C-522/13.

També s'estableixen diverses **exempcions pregades**, és a dir, l'aplicació de les quals requereix la sol·licitud prèvia de l'interessat, per als immobles següents⁴:

a) Els béns immobles que es destinin a l'ensenyament per centres docents acoïllits, totalment o parcialment, al règim de concert educatiu, pel que fa a la superfície afectada a l'ensenyament concertat.

L'art. 1 del Reial decret 2187/1995, de 28 de desembre, pel qual es determina l'abast i contingut d'aquesta exempció, estableix, entre d'altres, els requisits següents:

⁽⁴⁾Art. 62.2 del TRLRHL.

- Que els centres mantinguin en el moment de la meritació del tribut la seva condició de centres totalment o parcialment concertats i no hagin estat efectivament privats d'aquesta condició.
- Que ostentin la condició de subjectes passius a efectes de l'exacció de l'IBI en relació amb els edificis ocupats per cada centre de referència.

A aquests efectes, la titularitat dels béns o drets objecte d'exempció ha d'estar necessàriament vinculada amb la finalitat educativa del centre acollit al concert educatiu corresponent. Entre les finalitats educatives es comprenen no solament les docents, sinó també els serveis complementaris de menjador escolar, d'assistència sanitària a l'alumne i els que siguin declarats de caràcter necessari en virtut d'una norma de rang suficient.

b) Els declarats expressament i individualment monument o jardí històric d'interès cultural. Aquesta exempció no afectarà qualsevol tipus de bé urbà situat dins del perímetre delimitatiu de les zones arqueològiques i llocs i conjunts històrics i globalment integrats en aquests, sinó exclusivament els que reuneixin unes condicions determinades. Aquestes condicions són:

- En zones arqueològiques, els inclosos com a objecte de protecció especial en l'instrument de planejament urbanístic.
- En llocs o conjunts històrics, els que comptin amb una antiguitat igual o superior a cinquanta anys i estiguin inclosos al catàleg corresponent.

No obstant això, no estaran exempts els béns immobles que estiguin destinats a explotacions econòmiques, tret que els resulti d'aplicació algun dels supòsits d'exempció aplicables a les entitats sense finalitats lucratives o que la subjecció a l'impost a títol de contribuent recaigui sobre l'Estat, les CA o les entitats locals, o sobre organismes autònoms o entitats de dret públic d'un caràcter anàleg.

c) La superfície de les muntanyes en què es duquin a terme repoblacions forestals o la regeneració de masses arbrades subjectes a projectes d'ordenació o plans tècnics aprovats per l'Administració forestal. Aquesta exempció tindrà una durada de quinze anys, comptats a partir del període impositiu següent a aquell en què es faci la seva sol·licitud.

D'altra banda, els ajuntaments també podran regular, de manera potestativa, una exempció sobre els béns dels centres sanitaris de titularitat pública, sempre que estiguin directament destinats al compliment de les finalitats específiques d'aquests centres. A més, els ajuntaments podran establir, per raons d'eficiència i economia en el procediment de recaptació, l'exempció dels immobles rústics i urbans la quota líquida dels quals no superi la quantia mínima que es determini mitjançant una ordenança fiscal.

Finalment, d'acord amb l'art. 15.1 de la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge, estaran exempts de l'IBI els béns dels quals siguin titulars, en els termes previstos en la normativa reguladora de les hisendes locals, les entitats sense finalitats lucratives, com ara fundacions, associacions o federacions esportives; excepte els destinats a explotacions econòmiques no exemptes de l'impost de societats.

1.2. Subjectes passius

Són **subjectes passius** de l'IBI, a títol de contribuents, les persones naturals i jurídiques, a més de les herències jacents, les comunitats de béns i les altres entitats que, mancades de personalitat jurídica, constitueixin una unitat econòmica o un patrimoni separat susceptibles d'imposició, les quals ostentin la titularitat d'algun dels drets constitutius del fet imposable de l'impost, assenyalats al principi de l'apartat anterior⁵.

⁽⁵⁾Art. 63 del TRLRHL.

Quan la plena propietat d'un immoble, o algun dels drets assenyalats anteriorment, pertanyin en proindivís a una pluralitat de persones, la titularitat cadastral del mateix s'atribuirà a la comunitat constituïda per aquestes. En aquest sentit, en el cas que algun dels drets sigui comú als dos cònjuges, d'acord amb els pactes o disposicions reguladores del règim econòmic matrimonial corresponent, la titularitat cadastral correspondrà a tots dos per meitats, tret que es justifiqui una altra quota de participació.

En el cas de béns immobles de característiques especials, quan la condició de contribuent recaigui en un o en diversos concessionaris, cadascun d'aquests ho serà per la seva quota, que es determinarà segons la part del valor cadastral que correspongui a la superfície concedida i a la construcció directament vinculada a cada concessió.

En els supòsits de canvi en la titularitat dels drets que constitueixen el fet imposable de l'IBI, els béns immobles quedaran **afectes al pagament** de la totalitat de la quota tributària, en règim de responsabilitat subsidiària, en els termes previstos en la Llei general tributària (LGT). A aquests efectes, els notaris sol·licitaran informació i advertiran expressament als compareixents en els documents que autoritzin sobre els deutes pendents per aquest impost associats a l'immoble que es transmet⁶.

⁽⁶⁾Art. 64 del TRLRHL.

Repercussió de l'impost

L'STS, de 15 de juny de 2016, estableix que l'art. 63.2 de la Llei d'hisendes locals s'ha d'interpretar de manera que, en cas d'absència de pacte en contra, el propietari d'un immoble que hagi abonat l'IBI el podrà repercutir en el moment de la seva venda sobre el comprador, en proporció al mateix temps que cadascuna de les parts ostentin la titularitat dominical d'aquest, de manera que en aquests casos és possible el prorratgeig de la quota de l'impost. Així mateix, l'art. 20.1 de la Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'arrendaments urbans, estableix que els propietaris podran repercutir l'import de l'IBI sobre els arrendataris. No obstant això, la repercussió de la quota de l'impost no suposa,

en cap cas, la translació de la condició de subjecte passiu, que sempre recaurà sobre el propietari de l'immoble.

1.3. Base imposable i quota

La **base imposable** de l'impost està constituïda pel **valor cadastral** dels béns immobles, que es determina d'acord amb les normes reguladores del Cadastre immobiliari. La Direcció general del Cadastre, òrgan dependent del Ministeri d'Hisenda, és l'encarregada d'establir els valors cadastrals a partir de les dades de què disposa. El valor cadastral està integrat **pel valor del sòl i, si escau, pel de les construccions**.

Nota

El valor cadastral es determina d'acord amb els art. 22 a 32 de l'RDLeg 1/2004, de 5 de març, que aprova el text refós de la Llei del Cadastre immobiliari.

Per a determinar el valor cadastral d'un immoble, es tindran en consideració els criteris següents:

- La localització de l'immoble i les seves circumstàncies urbanístiques.
- El cost d'execució material de les construccions.
- L'ús, la qualitat i l'antiguitat de les edificacions.
- Les despeses de producció i promoció.
- Altres circumstàncies i valors de mercat.
- Altres factors rellevants establerts reglamentàriament.

La determinació del valor cadastral es duu a terme, amb caràcter general, mitjançant un **procediment de valoració col·lectiva o de manera individualitzada**.

El **procediment de valoració col·lectiva** de béns immobles d'una mateixa classe es podrà iniciar d'ofici o a instàncies de l'ajuntament corresponent quan, respecte a una pluralitat de béns immobles, es posin de manifest diferències substancials entre els valors de mercat i els que van servir de base per a la determinació dels valors cadastrals vigents, sia com a conseqüència d'una modificació en el planejament urbanístic o de d'altres circumstàncies. Els nous valors cadastrals entraran en vigor l'1 de gener següent a la data de la seva notificació.

El procediment de valoració col·lectiva podrà ser:

a) **De caràcter general**, quan requereixi l'aprovació d'una **ponència de valors total**. Aquest procediment solament es podrà iniciar una vegada transcorreguts, almenys, cinc anys des de l'entrada en vigor dels valors cadastrals derivats de l'anterior procediment de valoració col·lectiva de caràcter general i es farà, en tot cas, a partir dels deu anys des d'aquesta data.

b) **De caràcter parcial**, quan requereixi l'aprovació d'una ponència de valors parcial. En aquest procediment, es garantirà la coordinació dels nous valors cadastrals amb els de la resta dels immobles del municipi.

c) **De caràcter simplificat**, quan tingui per objecte determinar nous valors cadastrals en els supòsits prevists a l'art. 30 de la Llei del Cadastre.

El procediment de valoració dels béns immobles **de manera individualitzada**, per la seva banda, s'utilitza per a determinar els valors cadastrals en ocasió de declaracions, comunicacions, esmenes de discrepàncies i procediments d'inspecció cadastral.

Una vegada assignat el valor cadastral, aquest s'ha de **notificar individualment** al subjecte passiu corresponent abans que finalitzi l'any natural immediat anterior a aquell en què hagi de tenir efectes. Aquest acte pot ser impugnat per la via economicoadministrativa.

També és possible actualitzar els valors cadastrals mitjançant l'aplicació de **coeficients** establerts pel Govern mitjançant la Llei de pressupostos generals de l'Estat, els quals podran ser diferents segons el tipus d'immobles o la data d'entrada en vigor de la ponència de valors.

Llei 48/2015, de 29 d'octubre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2016

«Article 67. Coeficients d'actualització de valors cadastrals de l'article 32.2 del text refós de la Llei del Cadastre immobiliari.

1. Els coeficients d'actualització dels valors cadastrals a què es refereix l'apartat 2 de l'article 32 del text refós de la Llei del Cadastre immobiliari, aprovat per Reial decret legislatiu 1/2004, de 5 de març, queden fixats pel 2016 de conformitat amb el quadre següent:

Any d'entrada en vigor ponència de valors	Coeficient d'actualització
1984, 1985, 1986 i 1987	1,13
1988	1,12
1989	1,11
1990, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001 i 2002	1,10
2003	1,06
2005	0,92
2006	0,82

Ponència de valors

La ponència de valors recull els criteris, els mòduls de valoració, el planejament urbanístic i els altres elements necessaris per a determinar el valor cadastral. Classes:

- Total: sobre la totalitat d'immobles d'una mateixa classe.
- Parcial: sobre immobles d'una mateixa classe situats en un polígon, zona o finca.
- Especial: exclusivament sobre immobles de característiques especials.

Any d'entrada en vigor ponència de valors	Coefficient d'actualització
2007	0,77
2008	0,70
2009	0,77
2010	0,85

2. Els coeficients previstos en l'apartat anterior s'aplicaran en els termes següents:

- a) Quan es tracti de béns immobles valorats d'acord amb les dades que consten en el Cadastre immobiliari, s'aplicarà sobre el valor assignat a aquests béns pel 2015.
- b) Quan es tracti de valors cadastrals notificats en l'exercici 2015, obtinguts de l'aplicació de ponències de valors parcials aprovades en l'exercici esmentat, s'aplicarà sobre aquests valors.
- c) Quan es tracti de béns immobles que hagin sofert alteracions de les seves característiques d'acord amb les dades que consten en el Cadastre immobiliari, sense que aquestes variacions hagin tingut efectivitat, el coeficient s'aplicarà sobre el valor assignat a aquests immobles, en virtut de les noves circumstàncies, per la Direcció general del Cadastre, amb aplicació dels mòduls que hagin servit de base per a la fixació dels valors cadastrals de la resta dels béns immobles del municipi.»

La **base liquidable** de l'impost és el resultat d'aplicar la **reducció a la base imposable** d'aquells immobles rústics i urbans que estiguin en alguna de les situacions següents⁷:

⁽⁷⁾Art. 66 TRLRHL.

- Immobles el valor cadastral dels quals s'incrementi com a conseqüència de procediments de valoració col·lectiva de caràcter general.
- Immobles situats en municipis pels quals s'hagi aprovat una ponència de valors que hagi donat lloc a l'aplicació de la reducció prevista en el paràgraf anterior, i el valor cadastral del qual s'alteri abans de finalitzar el termini de reducció.
- Tractant-se de béns immobles de característiques especials, la reducció a la base imposable únicament procedirà quan el valor cadastral resultant de l'aplicació d'una nova ponència de valors especial superi el doble del que, com a immoble d'aquesta classe, tingués prèviament assignat. A falta d'aquest valor, es prendrà com a tal el 40% del que resulti de la nova ponència.

Aquesta reducció no s'aplicarà respecte de l'increment de la base imposable que resulti de l'actualització dels valors cadastrals per aplicació dels coeficients establerts en les lleis de pressupostos generals de l'Estat.

En qualsevol cas, aquesta reducció **es practicarà d'ofici** durant un període de **nou anys** des de l'entrada en vigor dels nous valors cadastrals, i consistirà a aplicar, a tots els immobles afectats d'un mateix municipi, un coeficient reductor únic (el primer any de 0,9, el qual s'anirà reduint una dècima anual-

ment fins a arribar a 0,1 l'últim any) sobre un component individual definit com la diferència positiva entre el nou valor cadastral del primer exercici de vigència i el seu valor base, que s'identifica amb la base liquidable de l'exercici immediat anterior al de l'entrada en vigor del nou valor cadastral citat.

Exemple

La Sra. Pilar és propietària d'un immoble urbà situat a Saragossa, des del 30 de novembre de l'any X. Com a titular d'aquest immoble, el dia 1 de gener de l'any X+1 ha satisfet la quota corresponent de l'IBI, sent la base liquidable d'aquest de 60.000 euros. Com a resultat d'un procediment de valoració col·lectiva de caràcter general, el valor cadastral de l'immoble ha pujat fins als 75.000 euros, amb efectes a partir de l'1 de gener de l'any X+2.

Quin serà el valor de la reducció aplicable a la base imposable de l'IBI d'aquest immoble corresponent a l'any X+2, i quina serà la base liquidable resultant?

D'acord amb els art. 66 a 70 del TRLRHL, quan es produeixi un augment del valor cadastral com a resultat d'un procediment de valoració col·lectiva, la base imposable de l'IBI (és a dir, el valor cadastral) es reduirà en un import que resulta d'aplicar un coeficient reductor (0,9 el primer any, 0,8 el segon any, 0,7 el tercer any..., fins a arribar al 0,1 el novè i últim any) sobre un «component individual» que es calcula per la diferència entre el nou valor cadastral incrementat i la base liquidable (valor base) de l'any immediat anterior a l'entrada en vigor del nou valor cadastral.

En el supòsit plantejat, la reducció de l'any X+2 resultarà d'aplicar el coeficient reductor del 0,9 (el coeficient reductor corresponent al primer any) sobre la diferència entre el nou valor cadastral resultat del procediment de valoració col·lectiva (75.000 euros) i la base liquidable de l'any anterior, és a dir, de l'any X+1 (60.000 euros), de manera que la reducció serà: $0,9 \times (75.000 - 60.000) = 13.500$ euros. I la base liquidable de l'any X+2: 75.000 (base imposable) - 13.500 (reducció) = 61.500 euros.

La **quota íntegra** de l'impost serà el resultat d'aplicar a la base liquidable, abans descrita, el **tipus de gravamen** acordat per cada ajuntament per mitjà de l'ordenança fiscal corresponent, d'acord amb els criteris següents⁸:

- El tipus de gravamen mínim i supletori serà el 0,4% quan es tracti de béns immobles urbans i el 0,3% quan es tracti de béns immobles rústics. Mentre que el màxim serà de l'1,10% per als urbans i 0,90% per als rústics.
- El tipus de gravamen aplicable als béns immobles de característiques especials, que tindrà caràcter supletori, serà del 0,6%. Els ajuntaments podran establir per a cada grup d'aquests un tipus diferenciat que, en cap cas, no serà inferior al 0,4% ni superior a l'1,3%.

No obstant això, els ajuntaments podran incrementar els tipus impositius assenyalats en funció de diversos factors, podent-ne aplicar un, diversos o tots alhora:

- Municipis capitals de província o comunitat autònoma: increment de 0,07 en béns urbans i 0,06 en béns rústics.
- Municipis que presten servei de transport públic col·lectiu de superfície: increment de 0,07 en béns urbans i 0,05 en béns rústics.

⁽⁸⁾Art. 71 TRLRHL.

Nota

L'art. 26 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, estableix els serveis municipals obligatoris.

- Municipis que presten més serveis d'aquells a què estan obligats: increment de 0,06 en béns urbans i rústics.
- Municipis en què els terrenys de naturalesa rústica representen més del 80% de la superfície total del terme municipal: increment del 0,15 en els béns rústics.

Exemple

L'Antonio, veí de Tarragona, és propietari de l'habitatge on resideix. El valor cadastral no revisat del sòl és de 18.500 euros i el de la construcció és de 50.100 euros. L'Ajuntament de Tarragona ha aprovat per a l'exercici X el tipus màxim de l'impost i aplicar tots els increments previstos legalment. Tenint en compte que Tarragona és capital de província, que presta el servei de transport col·lectiu i que presta més serveis dels legalment obligatoris, quina serà la quota íntegra de l'IBI d'aquest exercici?

En primer lloc, cal determinar la base imposable de l'impost que, en aquest cas, resultarà de sumar el valor cadastral del sòl i el de la construcció: $18.500 + 50.100 = 68.600$ euros.

D'acord amb l'art. 72.1 del TRLRHL, el tipus de gravamen màxim aplicable en l'IBI és de l'1,10% en el cas dels béns immobles urbans. No obstant això, aquest tipus màxim es pot incrementar quan concorri alguna de les circumstàncies següents: que el municipi sigui capital de província o comunitat autònoma, que presti servei de transport públic col·lectiu de superfície, que presti més serveis d'aquells a què estigui obligat i que els terrenys de naturalesa rústica representin més del 80% de la superfície total del terme municipal.

En aquest cas, concorren les tres primeres circumstàncies. Tenint en compte que l'Ajuntament de Tarragona ha decidit aplicar tots els increments possibles, el tipus de gravamen màxim de l'1,10% s'incrementarà en els punts percentuals següents:

- Capitalitat: 0,07.
- Prestació servei transporti públic col·lectiu: 0,07.
- Prestació de més serveis dels obligatoris: 0,06.

Per tant, el tipus de gravamen total serà: $1,10 + 0,07 + 0,07 + 0,06 = 1,30\%$.

De manera que la quota íntegra resultarà d'aplicar el tipus de gravamen sobre la base imposable: $68.600 \times 1,30\% = 891,80$ euros.

Dins dels límits dels increments dels tipus de gravamen assenyalats anteriorment, els ajuntaments podran establir per als béns immobles urbans, exclosos els d'ús residencial, **tipus diferenciats** atenent els usos establerts en la normativa cadastral per a la valoració de les construccions. Quan els immobles tinguin diversos usos atribuïts, s'aplicarà el tipus corresponent a l'ús de l'edificació o dependència principal. Aquests tipus solament es podran aplicar, com a màxim, al 10% dels béns immobles urbans del terme municipal que, per a cada ús, tingui major valor cadastral, a efectes del qual l'ordenança fiscal de l'impost assenyalerà el corresponent llindar de valor per a tots o cadascun dels usos, a partir del qual seran aplicables els tipus incrementats.

D'altra banda, els ajuntaments podran exigir un **recàrrec de fins al 50%** de la quota líquida de l'impost als **immobles d'ús residencial que estiguin desocupats amb caràcter permanent**, d'acord amb les condicions que es determinin reglamentàriament. Aquest recàrrec, que s'exigirà als subjectes passius d'aquest tribut, es meritirà el 31 de desembre i serà liquidat anualment pels ajuntaments, una vegada constatada la desocupació de l'immoble, juntament amb l'acte administratiu pel qual aquesta es declari. Cal assenyalar, no obstant això, que l'Estat encara no ha desenvolupat reglamentàriament les condicions que permetin determinar quan un habitatge està desocupat permanentment a efectes de poder exigir aquest recàrrec, de manera que a la pràctica no és aplicable.

En canvi, en els municipis en què entrin en vigor nous valors cadastrals resultants de procediments de valoració col·lectiva de caràcter general, els ajuntaments podran establir **tipus de gravamen reduïts** durant un període màxim de **sis anys**, que no podran ser inferiors al 0,1% per als béns immobles urbans, ni al 0,075% per als immobles rústics.

L'Estat també pot modificar els tipus de gravamen de l'IBI per via legislativa. En aquest sentit, el Govern va acordar la pujada generalitzada dels tipus impositius de l'impost en els exercicis 2012 i 2013 mitjançant l'RDLeg 20/2011, de 30 de desembre, de mesures urgents en matèria pressupostària, tributària i financera per a la correcció del dèficit públic. Concretament, l'art. 8 de la norma citada va disposar un increment del 10% dels tipus de l'IBI en aquells municipis els valors cadastrals dels quals no s'haguessin revisat abans de l'any 2002, i del 6% a la resta dels municipis. Amb aquesta mesura, es va aconseguir augmentar l'ingrés de les quotes tributàries de l'IBI a tots els municipis, amb independència de la situació financera d'aquests. Aquest increment va ser objecte de pròrroga per als exercicis 2014 i 2015, en aplicació de l'art. 8 de la Llei 16/2013, de 29 d'octubre, tenint sempre en compte l'any en què s'havien revisat els valors cadastrals.

1.4. Bonificacions

S'estableixen diverses **bonificacions obligatòries i potestatives** aplicables sobre la quota íntegra de l'impost:

1) Bonificacions obligatòries⁹.

a) Tindran dret a una bonificació d'entre el 50 i el 90% de la quota íntegra els immobles que constitueixin l'objecte de l'activitat de les empreses d'urbanització, construcció i promoció immobiliària, tant d'obra nova com de rehabilitació equiparable a aquesta, els quals no figurin entre els béns del seu immobilitzat. A falta d'acord municipal, s'aplicarà el percentatge màxim previst.

El termini d'aplicació d'aquesta bonificació comprendrà des del període impositiu següent a aquell en què s'iniciïn les obres fins al posterior a la seva finalització, sempre que durant aquest temps es duguin a terme obres d'urbanització o construcció efectiva, i sense que, en cap cas, no pugui excedir de tres períodes impositius.

Nota

Sobre aquesta qüestió, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en la seva sentència 535/2011, de 22 de juliol, va negar la possibilitat que fossin els mateixos ajuntaments els qui fixessin, via ordenança municipal, aquestes condicions.

⁽⁹⁾Art. 73 TRLRHL.

b) Tindran dret a una bonificació del 50% de la quota íntegra els habitatges protegits i els que resultin equiparables, durant els tres períodes impositius següents a l'atorgament de la qualificació definitiva.

Aquesta bonificació es concedirà a petició de l'interessat, la qual es podrà efectuar en qual-sevol moment anterior a la finalització dels tres períodes impositius de durada d'aquesta i tindrà efectes, si escau, des del període impositiu següent a aquell en què se sol·liciti.

Els ajuntaments podran establir una bonificació de fins al 50% en la quota íntegra de l'impost, aplicable als immobles citats una vegada transcorregut el termini previst en el paràgraf anterior. L'ordenança fiscal determinarà la durada i la quantia anual d'aquesta bonificació.

c) Tindran dret a una bonificació del 95% de la quota íntegra els béns rústics de les cooperatives agràries i d'explotació comunitària de la terra, d'acord amb els termes previstos en la Llei 20/1990, de 19 de desembre, sobre el règim fiscal de les cooperatives.

2) Bonificacions potestatives¹⁰.

(10) Art. 74 TRLRHL.

a) Es podrà regular una bonificació de fins al 90% de la quota íntegra a favor dels immobles urbans situats en àrees o zones del municipi que, d'acord amb la legislació i planejament urbanístics, corresponguin a assentaments singularitzats de població per la seva vinculació o preeminència d'activitats primàries de caràcter agrícola, ramader, forestal, pesquer o anàlogues, i que disposin d'un nivell de serveis de competència municipal, infraestructures o equipaments col·lectius inferior a l'existent a les àrees o zones consolidades del municipi, sempre que les seves característiques econòmiques aconsellin una protecció especial.

Les característiques peculiars i l'àmbit dels nuclis de població, àrees o zones, i també les tipologies de les construccions i usos del sòl necessaris per a l'aplicació d'aquesta bonificació i la seva durada, quantia anual i altres aspectes substantius i formals, s'especificaran en l'ordenança fiscal.

b) Es podrà regular una bonificació en la quota íntegra equivalent a la diferència positiva entre la quota íntegra de l'exercici i la quota líquida de l'exercici anterior, multiplicada aquesta última pel coeficient d'increment màxim anual de la quota líquida que estableixi l'ordenança fiscal per a cadascun dels trams de valor cadastral i, si escau, per a cadascuna de les diferents classes de cultius o aprofitaments o de modalitats d'ús de les construccions que en aquella es fixin i en què se situïn els diferents béns immobles del municipi.

Aquesta bonificació, la durada màxima de la qual no podrà excedir de tres períodes impositius, tindrà efectivitat a partir de l'entrada en vigor dels nous valors cadastrals dels béns immobles d'una mateixa classe, resultants d'un procediment de valoració col·lectiva de caràcter general d'àmbit municipal.

c) Es podrà regular una bonificació de fins al 95% de la quota íntegra a favor dels immobles d'organismes públics de recerca i dels d'ensenyament universitari.

d) Es podrà regular una bonificació de fins al 95% de la quota íntegra a favor dels immobles en què es desenvolupin activitats econòmiques que siguin declarades d'interès especial o utilitat municipal per concórrer circumstàncies socials, culturals, historicoartístiques o de foment de l'ocupació que justifiquin aquesta declaració.

Aquesta declaració correspondrà al ple de la corporació i s'acordarà, prèvia sol·licitud del subjecte passiu, per vot favorable de la majoria simple dels seus membres.

e) Es podrà regular una bonificació de fins al 90% de la quota íntegra a favor dels immobles de característiques especials.

f) Es podrà regular una bonificació de fins al 90% de la quota íntegra a favor d'aquells subjectes passius que ostentin la condició de titulars de famílies nombroses.

g) Es podrà regular una bonificació de fins al 50% de la quota íntegra per als béns immobles en què s'hagin instal·lat sistemes per a l'aprofitament tèrmic o elèctric de l'energia provinent del sol.

L'aplicació d'aquesta bonificació estarà condicionada al fet que les instal·lacions per a la producció de calor incloguin col·lectors que disposin de l'homologació corresponent per l'Administració competent.

En tot cas, els altres aspectes substantius i formals de les bonificacions obligatòries i potestatives indicades es regularan mitjançant les respectives ordenances fiscals. En aquest sentit, mitjançant aquestes ordenances també es podrà determinar la seva compatibilitat amb altres beneficis fiscals aplicables a l'impost.

Exemple

La Sra. Díaz és propietària d'un pis situat a la ciutat de Saragossa, el valor cadastral del qual és de 21.000 €. Aquest pis constitueix la seva residència habitual, on viu juntament amb el seu marit i els seus quatre fills, estant tots els membres de la família empadronats al mateix domicili. La Sra. Díaz vol sol·licitar a l'Ajuntament de Saragossa la bonificació de la quota de l'IBI prevista per a les famílies nombroses.

a) A quin percentatge de bonificació té dret la Sra. Díaz?

b) Quins requisits ha de reunir per a poder gaudir de la bonificació?

c) Quina documentació haurà d'aportar amb la sol·licitud?

D'acord amb l'art. 17 de l'Ordenança fiscal reguladora de l'IBI de l'Ajuntament de Saragossa, per a l'exercici 2018, les unitats familiars acreditades com a famílies nombroses tindran dret a una bonificació sobre la quota íntegra de l'impost, establint-se dues categories: una general i una altra especial per a famílies amb més de sis fills.

a) A quin percentatge de bonificació tindrà dret la Sra. Díaz?

La bonificació de la quota de l'IBI es determinarà en funció de la qualificació de la família nombrosa (categoria general o especial) i del valor del seu habitatge habitual. Atès que la Sra. Díaz té quatre fills, tindrà la qualificació de família nombrosa de categoria general. De manera que, atès que el valor cadastral del seu habitatge habitual és de 21.000 €, li correspondrà un percentatge de bonificació del 60%.

b) Quins requisits ha de reunir per a poder gaudir de la bonificació?

Els requisits que haurà de reunir per a poder gaudir de la bonificació són els següents:

- La bonificació s'aplicarà a l'habitatge habitual de la família, segons l'establert per l'art. 54 del Reglament de l'IRPF.
- La condició de família nombrosa s'acreditarà mitjançant la presentació del llibre oficial corresponent de família nombrosa expedit per l'Administració competent, o qualsevol documentació equivalent, sempre que tots els membres de la unitat familiar estiguin empadronats a Saragossa.
- La sol·licitud s'ha de presentar abans del 31 de desembre de l'any en curs perquè tingui efectes en els exercicis següents.

c) Quina documentació haurà d'aportar amb la sol·licitud?

La Sra. Díaz haurà d'aportar la documentació següent amb l'escrit de sol·licitud:

- Document nacional d'identitat de la sol·licitant.
- Fotocòpia compulsada del llibre de família.
- Certificat d'empadronament.

Cal assenyalar que, una vegada concedida la bonificació, aquesta es mantindrà com a màxim pels períodes impositius coincidents amb el període de validesa del títol de família nombrosa vigent en el moment de la sol·licitud o, si escau, de la seva renovació, havent de presentar una nova sol·licitud per a la no interrupció del benefici fiscal abans del 31 de desembre que correspongui. Així mateix, en el supòsit de canvi d'habitatge habitual, també s'haurà de presentar una nova sol·licitud de bonificació.

1.5. Període impositiu i meritació

El **període impositiu** de l'IBI coincideix amb l'any natural i la seva **meritació** és el primer dia del període impositiu, és a dir, l'1 de gener. Això suposa que els fets, els actes i les alteracions que han de ser objecte de declaració o comunicació davant el Cadastre immobiliari tindran efectivitat en la meritació de l'impost immediat posterior al de la data en què es produeixin¹¹.

⁽¹¹⁾Art. 75 del TRLRHL.

En aquest sentit, les alteracions susceptibles d'inscripció cadastral que tinguin transcendència a l'efecte d'aquest impost determinaran l'obligació dels subjectes passius de formalitzar les declaracions preceptives per a la seva inscripció al Cadastre immobiliari, això sense perjudici de la facultat de la Direcció general del Cadastre de requerir als interessats la documentació que consideri pertinent.

1.6. Gestió de l'impost

La gestió de l'IBI és compartida entre l'Estat i els ajuntaments. Concretament, la Direcció general del Cadastre, òrgan dependent del Ministeri d'Hisenda, és l'encarregada de la **gestió cadastral** de l'impost, consistent en l'elaboració i el manteniment de la informació del Cadastre immobiliari, de la confecció de les ponències de valors i de la formació del padró que es remetrà a les entitats locals. Aquest padró, que es formarà anualment per a cada municipi, conté tota la informació relativa als béns immobles que haurà de figurar en les llistes cobratòries, documents d'ingrés i justificants de pagament de l'impost.

Nota

Mitjançant la Resolució, de 12 de març de 2014, de la Direcció general del Cadastre, es va aprovar la forma de remissió, estructura, contingut i format informàtic del fitxer del padró cadastral i d'altres fitxers d'intercanvi d'informació necessaris per a la gestió cadastral de l'IBI.

Els actes derivats de la gestió cadastral de l'IBI són recurribles per la via economicoadministrativa, sense que la interposició de la reclamació suposi la suspensió de la seva execució.

Per la seva banda, els ajuntaments s'encarreguen de la **gestió tributària** de l'IBI a partir de la informació continguda en el padró de l'impost facilitat pel Cadastre, consistent en la liquidació i recaptació de les quotes tributàries, a més de la revisió dels actes dictats en via de gestió tributària. També són competència exclusiva dels ajuntaments les funcions de reconeixement i denegació d'exempcions i bonificacions, realització de liquidacions conduents a la determinació dels deutes tributaris, emissió dels documents de cobrament, resolució dels expedients de devolució d'ingressos indeguts, resolució dels recursos que s'interposin contra aquests actes i totes aquelles actuacions per a l'assistència i informació al contribuent referides a aquestes matèries.

Així mateix, els ajuntaments determinaran la base liquidable quan la base imposable resulti de la tramitació dels procediments de declaració, comunicació, sol·licitud, esmena de discrepàncies i inspecció cadastral prevists en les normes reguladores del Cadastre.

Contra els actes dictats pels ajuntaments, es podrà interposar un **recurs de reposició** davant l'òrgan que va dictar l'acte, abans d'acudir a la jurisdicció contenciosa administrativa, excepte en aquells municipis que disposin d'òrgans de revisió en via economicoadministrativa.

Finalment, cal assenyalar que l'IBI és, indiscutiblement, l'impost més important pel seu potencial recaptatori. A més, la seva tendència és la de seguir guanyant pes en la cistella impositiva dels municipis, de manera que sens dubte es tracta de la font principal d'ingressos tributaris de les hisendes locals.

2. L'impost sobre activitats econòmiques

2.1. Fet imposable

L'impost sobre activitats econòmiques (IAE) és un impost municipal d'exacció obligatòria, de caràcter real, directe i objectiu, el fet imposable del qual recau sobre el mer exercici, en territori nacional, d'activitats empresarials, professionals o artístiques, s'exerceixin o no en un local determinat i estiguin o no especificades en les tarifes de l'impost ¹².

⁽¹²⁾L'IAE està regulat pels art. 78 a 81 del TRLRHL.

Es considera que una activitat s'exerceix amb caràcter empresarial, professional o artístic quan suposi l'**ordenació per compte propi de mitjans de producció i de recursos humans, o d'un dels dos**, amb la finalitat d'intervenir en la producció o distribució de béns o serveis.

Lectura recomanada

J. López; A. M. López (2013). *El Impuesto sobre Actividades Económicas*. València: Tirant lo Blanch.

Així mateix, es consideren, a l'efecte d'aquest impost, activitats empresarials les ramaderes, quan tinguin caràcter independent, les mineres, les industrials, les comercials i de serveis. No tenen, per tant, aquesta consideració les activitats agrícoles, les ramaderes dependents, les forestals i les pesqueres, per la qual cosa cap d'aquestes no constitueix un fet imposable per l'impost.

La classificació i el contingut de les activitats gravades són definits pel Reial decret legislatiu 1175/1990, de 28 de setembre, pel qual s'aproven les **tarifes** i la **instrucció** de l'IAE. Les tarifes comprenen la descripció i el contingut de les diferents activitats econòmiques, classificades en activitats empresarials, professionals i artístiques. Les quotes corresponents a cada activitat es determinen mitjançant l'aplicació dels elements tributaris corresponents regulats en aquestes tarifes i es té en compte la instrucció per a la seva aplicació.

No es consideren subjectes a l'IAE els supòsits següents¹³:

⁽¹³⁾Art. 81 TRLRHL.

- L'alienació de béns integrats en l'actiu fix de les empreses que hagin figurat degudament inventariats com a immobilitzats, amb més de dos anys d'antelació a la data de transmissió, i la venda de béns d'ús particular i privat del venedor, sempre que els hagi utilitzat el mateix període de temps.
- La venda dels productes que es reben en pagament de treballs personals o serveis professionals.

- L'exposició d'articles amb la finalitat exclusiva de decoració o adornament de l'establiment. Per contra, estarà subjecta a l'impost l'exposició d'articles per a regal als clients.
- Quan es tracti de venda al detall, la realització d'un sol acte o operació aïllada.

Tampoc no estarà subjecta a l'impost, la utilització de mitjans de transport propis ni la reparació de vehicles en tallers propis, sempre que no es prestin serveis a tercers.

Per la seva banda, els subjectes següents gaudeixen d'**exempció** en l'impost¹⁴:

⁽¹⁴⁾Art. 82 del TRLRHL.

a) L'Estat, les CA i les entitats locals, i també els seus organismes autònoms i entitats de dret públic de caràcter anàleg.

Nota

Els subjectes descrits en els apartats a), f), i) i j) no estan obligats a presentar la declaració d'alta en la matrícula de l'impost.

b) Els subjectes passius que iniciïn l'exercici de la seva activitat en territori espanyol, durant els dos primers períodes impositius en què es desenvolupi aquesta.

Nota

Els supòsits d'exempció dels apartats b), c), d) i e) van ser introduïts per la Llei 51/2002, de 27 de desembre.

A aquests efectes, no es considerarà que s'hagi produït l'inici de l'exercici d'una activitat quan aquesta s'hagi desenvolupat anteriorment amb una altra titularitat, circumstància que s'entendrà que concorre, entre d'altres supòsits, en els casos de fusió, escissió o aporació de branques d'activitat.

c) Les persones físiques.

d) Els subjectes passius de l'impost de societats, les societats civils i les entitats de l'article 35.4 de l'LGT, que tinguin un import net de la xifra de negocis inferior a 1.000.000 d'euros.

En relació amb els grups de societats, l'STS, de 6 de març de 2018, estableix que, perquè hi hagi un «grup de societats» a efectes de determinar l'import net de la xifra de negocis necessari per a l'exempció de l'IAE, és imprescindible que el conjunt de societats actuï com a «grup consolidat», això és, subjecte a l'obligació legal de formular els seus comptes anuals en règim de consolidació, en el sentit de l'art. 42 del Codi de comerç. De manera que, si les empreses no actuen com a grup consolidat ni tenen l'obligació legal de fer-ho, l'import net de la xifra de negocis s'haurà de referir a cadascuna d'aquestes i no al conjunt d'empreses pertanyents a un grup que, en la mesura en què no actua en règim de consolidació, no té la consideració de grup a efectes de l'aplicació de l'exempció prevista a l'art. 82.1.c.3 del TRLRHL.

e) Quant als contribuents per l'impost sobre la renda de no residents, l'exempció solament afectarà els que operin a Espanya mitjançant l'establiment permanent, sempre que tinguin un import net de la xifra de negocis inferior a 1.000.000 d'euros.

f) Les entitats gestores de la Seguretat Social i les mutualitats de previsió social regulades en la Llei 30/1995, de 8 de novembre, d'ordenació i supervisió de les assegurances privades.

g) Els organismes públics de recerca, els establiments d'ensenyament en tots els seus graus pagats íntegrament amb fons de l'Estat, de les CA o de les entitats locals, o per fundacions declarades benèfiques o d'utilitat pública, i els establiments d'ensenyament en tots els seus graus que, sense ànim de lucre, estiguin en règim de concert educatiu.

h) Les associacions i fundacions de disminuïts físics, psíquics i sensorials, sense ànim de lucre, per les activitats de caràcter pedagògic, científic, assistencials i d'ocupació que duguin a terme per a l'ensenyament, educació, rehabilitació i tutela de minusvàlids.

i) La Creu Roja espanyola.

j) Els subjectes passius a què els sigui aplicable l'exempció en virtut de tractats o convenis internacionals.

A més, d'acord amb l'art. 15.2 de la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge, estaran exemptes de l'impost sobre activitats econòmiques per les explotacions econòmiques citades a l'art. 7 de la mateixa norma. No obstant això, aquestes entitats hauran de presentar la declaració d'alta en la matrícula d'aquest impost i la declaració de baixa en cas de cessament de l'activitat.

«Article 7 - Explotacions econòmiques exemptes

Estan exemptes les rendes obtingudes per entitats sense finalitats lucratives que procedixin de les explotacions econòmiques següents, sempre que siguin desenvolupades en compliment del seu objectiu o finalitat específica:

- 1r. La prestació de serveis de promoció i gestió de l'acció social, i també els d'assistència social i inclusió social.
- 2n. La prestació de serveis d'hospitalització o assistència sanitària.
- 3r. La recerca científica i desenvolupament tecnològic.
- 4t. L'explotació dels béns declarats d'interès cultural d'acord amb la normativa del patrimoni històric de l'Estat i de les comunitats autònomes, a més de museus, biblioteques, arxius i centres de documentació.
- 5è. L'organització de representacions musicals, coreogràfiques, teatrals, cinematogràfiques o circenses.
- 6è. L'explotació de parcs i altres espais naturals protegits de característiques similars.
- 7è. L'ensenyament i formació professional, en tots els nivells i graus del sistema educatiu, a més de l'educació infantil fins als tres anys, inclosa la guarda i custòdia de nens fins a aquesta edat, l'educació especial, l'educació compensatòria i l'educació permanent i d'adults, quan estiguin exemptes de l'IVA.
- 8è. L'organització d'exposicions, conferències, col·loquis, cursos o seminaris.
- 9è. L'elaboració, edició, publicació i venda de llibres, revistes, fullets, material audiovisual i material multimèdia.
- 10è. La prestació de serveis de caràcter esportiu a persones físiques que practiquin l'esport o l'educació física.
- 11è. Les explotacions econòmiques que tinguin un caràcter merament auxiliar o complementari de les explotacions econòmiques exemptes assenyalades. No es considerarà que

Nota

Els subjectes descrits en els apartats g) i h) hauran de sol·licitar el reconeixement de l'exempció, ja que aquesta té caràcter prestat en aquests supòsits.

Nota

L'art. 7 de la Llei 49/2002 defineix, en realitat, les explotacions econòmiques exemptes en l'impost de societats, però l'art. 15.2 de la mateixa norma, quan es refereix a les activitats exemptes en l'IAE, fa una remissió a aquest article.

les explotacions econòmiques tinguin un caràcter merament auxiliar o complementari quan l'import net de la xifra de negocis de l'exercici corresponent al conjunt d'aquestes excedeixi el 20% dels ingressos totals de l'entitat.

12è. Les explotacions econòmiques de rellevància escassa. Es consideren com a tals aquelles l'import net de la xifra de negocis de l'exercici de les quals no superi en conjunt 20.000 euros.»

Exemples de supòsits de no subjecció i exempció en l'IAE

En un poble mariner de la Costa del Azahar, Antonio es dedica a la pesca del xanguet: de conformitat amb el que estableix l'art. 78.2 del TRLRHL, les activitats pesqueres no es consideren activitats empresarials. En conseqüència, estem davant d'un supòsit de no subjecció a l'IAE.

Després de graduar-se en Dret i aprovar l'examen d'accés a l'advocacia, la Carmen decideix exercir com a advogada establint-se pel seu compte: com que es tracta d'una activitat professional, segons l'art. 78.1 del TRLRHL, la Carmen estaria subjecta a l'IAE. No obstant això, per aplicació del que es disposa en l'article 82.c del TRLRHL, les persones físiques estan exemptes del pagament de l'impost.

La societat MIBODA, S. L., dedicada a la venda al detall de vestits de núvia, té exposats a l'establiment comercial diversos quadres valorats en 24.000 euros: l'exposició d'objectes amb l'única finalitat de decoració d'un establiment constitueix un supòsit de no subjecció a l'IAE (art. 81.3 TRLRHL), per la qual cosa la societat no haurà de pagar IAE per aquest concepte. Ara bé, per l'activitat comercial que desenvolupa sí que estarà subjecta a l'IAE, encara que s'haurà de veure si s'aplica o no l'exempció prevista per l'article 82.1.c en funció de si l'import net de la seva xifra de negocis és inferior o no a un milió d'euros.

Una associació sense ànim de lucre de lesionats medul·lars per accidents de trànsit efectiva, entre d'altres, una activitat de formació dirigida a familiars i futurs cuidadors de persones afectades per aquest tipus de lesions. Segons el que disposa l'art. 82.1.f del TRLRHL, les associacions de disminuïts físics, psíquics i sensorials sense finalitats lucratives estan exemptes del pagament de l'impost per les activitats de caràcter pedagògic, científic, assistencial i d'ocupació que facin per a l'ensenyament, educació, rehabilitació i tutela de minusvàlids. Així doncs, l'associació assenyalada, atès que no té ànim de lucre, estarà exempta de l'IAE per a les activitats de caràcter pedagògic que faci.

2.2. Subjectes passius

Són **subjectes passius** d'aquest impost les persones físiques o jurídiques i les entitats a què es refereix l'article 35.4 de l'LGT, sempre que duguin a terme en territori nacional qualsevol de les activitats que originen el fet imposable. Per tant, són subjectes passius els titulars de les activitats empresarials, professionals i artístiques gravades per l'impost ¹⁵.

⁽¹⁵⁾Art. 83 del TRLRHL.

No obstant això, tenint en compte els supòsits d'exempció assenyalats en l'apartat anterior, ni les persones físiques íntegrament, ni les persones jurídiques que compleixin els requisits establerts, estaran obligades al pagament de cap quota.

2.3. Quota tributària

En la configuració de l'IAE, no hi ha ni base imposable ni tipus de gravamen propis d'altres figures impositives. En el seu lloc, s'apliquen les quotes previstes pel Reial decret legislatiu 1175/1990, de 28 de setembre, pel qual s'aproven

les tarifes i la instrucció de l'IAE, i que classifica les activitats gravades en **divisions, seccions, grups i epígrafs**, d'acord amb la classificació nacional d'activitats econòmiques. S'estableixen els tipus de quotes següents:

- **Quotes mínimes municipals**, que apareixen específicament assenyalades com a tals en les tarifes, sumant, si escau, l'element superfície dels locals en què es duen a terme les activitats gravades. La mateixa consideració de quotes mínimes municipals tindran aquelles l'import de les quals està integrat, exclusivament, pel valor de l'element tributari de superfície. El pagament de les quotes mínimes municipals faculta per a l'exercici de les activitats corresponents en el terme municipal en què aquest tingui lloc.
- **Quotes provincials**, que apareixen expressament assenyalades en les tarifes amb aquesta denominació. El pagament de les quotes provincials faculta per a l'exercici de les activitats corresponents en l'àmbit territorial de la província que es tracti, sense necessitat de satisfer cap quota mínima municipal.
- **Quotes estatals o nacionals**, que apareixen expressament assenyalades amb aquesta denominació en les tarifes. El pagament de les quotes estatals, en territori foral, o de les quotes nacionals, en territori comú, faculta per a l'exercici de les activitats corresponents en territori foral i comú, sense necessitat de satisfer cap quota mínima municipal o provincial.

Els subjectes passius podran optar pel tipus de quota que prefereixin, en aquelles activitats en què sigui possible, exercitant les facultats respectives.

Per a calcular la **quota de cada activitat**, s'assignaran directament les quotes establertes per les tarifes, segons epígraf, o mitjançant el càlcul de les mateixes a partir de diferents elements tributaris. A més, se sumará, si és el cas, el valor de la quota corresponent a l'element superfície del local on s'exerceixi l'activitat, la qual cosa donarà com a resultat la **quota tarifa o quota mínima** de l'impost¹⁶.

Es consideren **elements tributaris** els mòduls indiciaris de l'activitat següents, configurats per les tarifes i la instrucció, per a la determinació de les quotes tributàries de l'impost:

a) Potència instal·lada. Es considera potència instal·lada tributable la resultant de la suma de les potències nominals, segons les normes tipificades, dels elements energètics destinats a l'equip industrial, de naturalesa elèctrica o mecànica. No seran computables les potències dels elements dedicats a calefacció, il·luminació, condicionament d'aire, instal·lacions anticontaminants, ascensors de personal, serveis socials, sanitaris i, en general, tots aquells que no estiguin directament destinats a la producció, incloent els destinats a transformació i rectificació d'energia elèctrica. La potència fiscal en funció de la qual

Nota

Les activitats dutes a terme a les illes Canàries i Balears satisfaran únicament el 50% de l'import de les quotes provincials assignades en les tarifes.

⁽¹⁶⁾Art. 84 del TRLRHL.

Nota

Si l'activitat no està especificada en les tarifes, es classificaria en l'epígraf de les activitats no classificades en altres parts (NCOP) a què s'assemblin per la seva naturalesa.

Nota

No es consideraran a efectes de la potència instal·lada els forns i calderes que funcionin a partir de combustibles sòlids, líquids o gasosos.

s'obtidran les quotes de la indústria serà el resultat matemàtic de reduir a kilowatts (kW) la totalitat de la potència instal·lada computable en cavalls de vapor (CV), utilitzant l'equivalència: 1 CV= 0,736 kW.

b) Nombre d'obres. Element tributari suprimit per la lletra a) de la disposició addicional quarta de la Llei 51/2002, de 27 de desembre, de reforma de la Llei reguladora de les hisendes locals.

c) Torns de treball diaris. Les quotes de l'impost faculden per a l'exercici de l'activitat, qualsevol que sigui el nombre de tornos de treball.

d) Població de dret. La població de dret del municipi està constituïda pel total dels residents inscrits en el padró municipal d'habitants, presents i absents. La condició de residents s'adquireix en el moment de fer aquesta inscripció.

e) Aforament de locals d'espectacles. La capacitat de la sala o recinte on se celebren els espectacles es fixarà mitjançant el còmput de les localitats que consti quan estiguin numerades. En els espectacles dotats de seients correguts o localitats dempeus distribuïdes per files, sense numerar, s'estimarà un seient o localitat per cada 50 centímetres de longitud.

f) Superfície dels locals. Es prendrà com a superfície dels locals la total compresa dins del polígon dels mateixos, expressada en metres quadrats i, si escau, per la suma de totes les seves plantes. Així mateix, s'aplicaran les reduccions següents:

- El 20% de la superfície no construïda o descoberta que es dediqui a dipòsits de matèries primeres o de productes de qualsevol classe, assecadors a l'aire lliure, dipòsits d'aigua i, en general, a qualsevol aspecte de l'activitat que es tracti. No obstant això, tractant-se d'instal·lacions esportives directament destinades a activitats gravades o a algun aspecte d'aquestes, solament es computarà el 5% de la seva superfície, excepte l'ocupada per grades, graderies i altres instal·lacions permanents destinades a la ubicació del públic assistent als espectacles esportius, de la qual es computarà el 20%.
- El 40% de la superfície utilitzada per a activitats de temporada mitjançant l'ocupació de la via pública amb parades i similars. En aquelles activitats per les quals les tarifes prevegin una reducció en la quota corresponent al seu epígraf o grup mitjançant l'aplicació d'un percentatge sobre la mateixa, per romandre obert l'establiment durant un període inferior a l'any, aquest percentatge també serà aplicable a la superfície dels locals.
- El 10% de la superfície coberta o construïda de tota classe d'instal·lacions esportives i locals dedicats a espectacles cinematogràfics, teatrals i anàlegs, excepte l'ocupada per grades, graderies i seients i altres instal·lacions per-

Nota

Les oscil·lacions no superiors al 20% dels elements tributaris no alteraran la quantia de les quotes per les quals es tributa. Quan les oscil·lacions siguin superiors al percentatge indicat, les mateixes tindran la consideració de variacions.

Nota

No es computarà la superfície no construïda o descoberta en què no es dugui a terme directament l'activitat que es tracti, o algun aspecte d'aquesta, ni la destinada a vials, jardins, zones de seguretat, aparcaments, etc.

manents destinades a la ubicació del públic assistent als espectacles esportius, cinematogràfics, teatrals i anàlegs, de la qual es computarà el 50%.

- El 50% de la superfície dels locals destinats a l'ensenyament en tots els seus graus, quan l'activitat no estigui exempta.
- El 55% de la superfície dels magatzems i dipòsits de totes classes.
- El 55% de la superfície dels aparcaments coberts.

Del nombre total de metres quadrats que resultin es deduirà, en tot cas, el 5% en concepte de zones destinades a espais buits, menjadors d'empresa, ascensors, escales i altres elements no directament destinats a l'activitat gravada. Quan es tracti de l'activitat d'hostalatge, aquesta deducció serà del 40%, si bé aquesta deducció s'aplicarà, exclusivament, sobre el nombre total de metres quadrats de superfície construïda destinada directament a l'activitat principal d'hostalatge referida.

A efectes de la determinació de la superfície dels locals no solament no es computarà, sinó que es deduirà de manera específica:

- La superfície destinada a guarderia o cura de fills del personal o clients del subjecte passiu.
- La superfície destinada a activitats socioculturals del personal del subjecte passiu.
- La superfície que cal deduir en aquests supòsits no podrà excedir el 10% de la superfície computable corresponent als elements directament destinats a l'activitat gravada.

Nota

Deduccions introduïdes per la lletra f) de la disposició addicional quarta, de la Llei 51/2002, de 27 de desembre.

Per a quantificar l'element superfície s'aplicaran els **quadres** següents:

Quadre I: aquest quadre s'aplicarà per a calcular el valor de la superfície dels locals en què s'exerceixin les activitats classificades en les divisions 1 a 6 i 9 de la secció 1a. de les tarifes, i en la secció 2a. de les mateixes.

Superfície del local	Població de dret					
	Més de 500.000 habitants	De 100.001 a 500.000 habitants	De 50.001 a 100.000 habitants	De 20.001 a 50.000 habitants	De 5.001 a 20.000 habitants	Menys de 5.000 habitants
De 0 a 500 m ²	0,721215	0,504850	0,330557	0,204344	0,102172	0,042071
De 500,1 a 3.000 m ²	0,558941	0,390658	0,252425	0,150253	0,078132	0,036061

(Euros per metre quadrat)

Superfície del local	Població de dret					
	Més de 500.000 habitants	De 100.001 a 500.000 habitants	De 50.001 a 100.000 habitants	De 20.001 a 50.000 habitants	De 5.001 a 20.000 habitants	Menys de 5.000 habitants
De 3.000,1 a 6.000 m ²	0,444749	0,312526	0,210354	0,126213	0,066111	0,030051
De 6.000,1 a 10.000 m ²	0,384648	0,270455	0,174294	0,108182	0,060101	0,030051
Més de 10.000 m ²	0,330557	0,234395	0,150253	0,090152	0,048081	0,024040

(Euros per metre quadrat)

Quadre II: aquest quadre s'aplicarà per a calcular el valor de la superfície dels locals en què s'exerceixin les activitats de transport i comunicacions classificades en la divisió 7 de la secció 1a. de les tarifes.

Superfície del local	Població de dret					
	Més de 500.000 habitants	De 100.001 a 500.000 habitants	De 50.001 a 100.000 habitants	De 20.001 a 50.000 habitants	De 5.001 a 20.000 habitants	Menys de 5.000 habitants
De 0 a 500 m ²	0,540911	0,378638	0,246415	0,144243	0,078132	0,036061
De 500,1 a 3.000 m ²	0,414698	0,288486	0,192324	0,114192	0,060101	0,030051
De 3.000,1 a 6.000 m ²	0,336567	0,240405	0,156263	0,096162	0,054091	0,024040
De 6.000,1 a 10.000 m ²	0,288486	0,204344	0,132223	0,084142	0,048081	0,024040
Més de 10.000 m ²	0,258435	0,186314	0,120202	0,072121	0,042071	0,018030

(Euros per metre quadrat)

Quadre III: aquest quadre s'aplicarà per a calcular el valor de la superfície dels locals en què s'exerceixin les activitats d'institucions financeres, assegurances, serveis prestats a les empreses i lloguers classificats en la divisió 8 de la secció 1a. de les tarifes.

Superfície del local	Població de dret					
	Més de 500.000 habitants	De 100.001 a 500.000 habitants	De 50.001 a 100.000 habitants	De 20.001 a 50.000 habitants	De 5.001 a 20.000 habitants	Menys de 5.000 habitants
De 0 a 500 m ²	1,706874	1,196014	0,781316	0,468789	0,240405	0,096162
De 500,1 a 3.000 m ²	1,310206	0,919549	0,601012	0,366617	0,186314	0,078132
De 3.000,1 a 6.000 m ²	1,045761	0,739245	0,480810	0,288486	0,144243	0,060101
De 6.000,1 a 10.000 m ²	0,895508	0,625053	0,408688	0,246415	0,126213	0,054091
Més de 10.000 m ²	0,769295	0,540911	0,348587	0,216364	0,108182	0,048081

(Euros per metre quadrat)

L'import total del valor de l'element superfície serà el resultat de sumar, si escau, els valors parcials corresponents a cada tram de superfície del local. Aquests valors parcials es calcularan mitjançant la multiplicació del nombre de metres quadrats que cal computar a cada tram per l'import d'euros assignats als mateixos, en funció de la població de dret del municipi en què estigui situat el local.

L'import total del valor de l'element superfície, resultant de l'aplicació dels quadres anteriors, es ponderarà mitjançant l'aplicació del **coeficient corrector** que correspongui segons el quadre següent, en funció del tipus d'activitat que exerceixi el subjecte passiu i l'import de la quota que resulti per aquest abans de considerar l'element superfície:

Trams de quota Euros	Secció 1a.: divisions 1 a 7 i 9	Secció 2a.	Secció 1a.: divisió 8
De 37,32 a 622,05		1,0	0,5
De 622,06 a 1.244,10		1,5	0,5
De 1.244,11 a 3.110,24		2,0	1,0
De 3.110,25 a 6.220,48		2,5	1,5
Més de 6.220,48		3,0	2,0

Nota

L'element tributari superfície no s'aplicarà en la determinació d'aquelles quotes pel càlcul de les quals les tarifes de l'impost hagin tingut expressament en compte, com a element tributari, la superfície dels locals, computada en metres quadrats, en què s'exerceixen les activitats corresponents.

Quan en un mateix local s'exerceixi més d'una activitat, pel mateix subjecte passiu o per subjectes passius diferents, s'imputarà a cadascuna d'aquestes la superfície utilitzada directament, més la part proporcional que correspongui de la resta del local ocupada en comú. Quan l'anterior no sigui possible, s'imputarà a cada activitat el nombre de metres quadrats que resulti de dividir la superfície total del local entre el nombre d'aquestes activitats.

Exemple de càlcul de l'element superfície

L'empresa CARAY, S. A. es dedica a la fabricació d'electrodomèstics (forns, cuines, frigorífics, etc.) en la parcel·la industrial que té als afores de Saragossa, que ocupa un total de 10.000 m², dels quals 9.000 m² estan coberts i la resta descoberts. La distribució de la superfície de l'immoble, segons el seu ús o destinació, és la següent:

- **Superfície coberta:** 9.000 m²:
 - m² directament destinats a la fabricació d'electrodomèstics: 4.500.
 - m² destinats a magatzem de matèries primeres: 1.200.
 - m² destinats a magatzem de productes acabats: 2.300.
 - m² destinats a oficines i sales de reunions: 500.
 - m² destinats a aparcament vehicles empresa: 450.
 - m² destinats a guarderia fills del personal: 50.
- **Superfície descoberta:** 1.000 m²:
 - m² destinats a aparcament vehicles emprats: 500.
 - m² destinats a vials i zones enjardinades: 500.

A més, se sap que la quota municipal de les tarifes d'aquesta activitat és de 5.913 euros, mentre que la població de Saragossa és de 664.938 habitants.

Tenint en compte tot això, calculeu l'import de la quota corresponent a l'element superfície de l'activitat descrita.

En primer lloc, s'ha de calcular la **superfície computable** d'aquesta activitat a efectes de l'IAE. D'acord amb l'establert per la regla 14.a.1.F de la instrucció de l'impost, la superfície computable d'aquesta activitat serà:

- La superfície destinada a la fabricació d'electrodomèstics es considera directament afecta a l'activitat i computa tota, aplicant-se solament la reducció general del 5% corresponent a espais buits, escales, ascensors, etc., de manera que: $4.500 - 5\% = 4.275 \text{ m}^2$.
- La superfície destinada a magatzem computa al 55%, de manera que: $(1.200 + 2.300) \times 55\% = 1.925$. Després d'aplicar la reducció general del 5%, la superfície computable dels magatzems és de: $1.925 - 5\% = 1.829 \text{ m}^2$.
- La superfície destinada a oficines i sales de reunions també es considera directament afecta a l'activitat, de manera que computa tota, aplicant-se la reducció general del 5%, sent: $500 - 5\% = 475 \text{ m}^2$.
- La superfície destinada a l'aparcament de vehicles d'empresa té una reducció del 55% perquè està cobert, de manera que: $450 \times 55\% = 247$. Aplicant la reducció general del 5%, la superfície computable és de: $247 - 5\% = 235 \text{ m}^2$.
- La superfície destinada a la guarderia dels fills del personal no solament no computa, sinó que es deduirà del total de superfície computable, amb el límit del 10% sobre el total de superfície directament afecta a l'activitat, sent en aquest cas de: -50 m^2 .
- La superfície destinada a l'aparcament descobert no computa, de manera que: 0 m^2 .
- La superfície destinada a vials i zones enjardinades no computa, o sigui: 0 m^2 .

Total superfície computable: $4.275 + 1.829 + 475 + 235 - 50 + 0 + 0 = 6.764 \text{ m}^2$.

A continuació, es calcularà la **quota corresponent a l'element superfície** de l'activitat. L'activitat de fabricació d'electrodomèstics està classificada en el grup 345: fabricació d'aparells electrodomèstics, de la divisió 3 de les tarifes. Per tant, és aplicable el quadre I de la lletra d) de la regla 14.a.1.F:

Superfície del local	Població de dret					
	Més de 500.000 habitants	De 100.001 a 500.000 habitants	De 50.001 a 100.000 habitants	De 20.001 a 50.000 habitants	De 5.001 a 20.000 habitants	Menys de 5.000 habitants
De 0 a 500 m ²	0,721215	0,504850	0,330557	0,204344	0,102172	0,042071
De 500,1 a 3.000 m ²	0,558941	0,390658	0,252425	0,150253	0,078132	0,036061
De 3.000,1 a 6.000 m ²	0,444749	0,312526	0,210354	0,126213	0,066111	0,030051
De 6.000,1 a 10.000 m ²	0,384648	0,270455	0,174294	0,108182	0,060101	0,030051
Més de 10.000 m ²	0,330557	0,234395	0,150253	0,090152	0,048081	0,024040

(Euros per metre quadrat)

Resulta que la superfície computable de l'activitat és de 6.764 m² i que Saragossa té 664.938 habitants. Per tant, el càlcul serà el següent:

- Els primers 500 m²: $500 \times 0,721215 = 360$
- De 500,1 a 3.000 m²: $2.500 \times 0,558941 = 1.397$
- De 3.000,1 a 6.000 m²: $3.000 \times 0,444749 = 1.334$
- De 6.000,1 a 6.764 m²: $764 \times 0,384648 = 293$

Total valor element superfície: $360 + 1.397 + 1.334 + 293 = 3.384$ euros.

Una vegada calculat el valor de l'element superfície, s'ha de comprovar si és aplicable el coeficient corrector previst per la lletra e) de la regla 14.a.1.F, segons el quadre següent:

Trams de quota Euros	Secció 1a.: divisions 1 a 7 i 9 Secció 2a.	Secció 1a.: divisió 8
De 37,32 a 622,05	1,0	0,5
De 622,06 a 1.244,10	1,5	0,5
De 1.244,11 a 3.110,24	2,0	1,0
De 3.110,25 a 6.220,48	2,5	1,5
Més de 6.220,48	3,0	2,0

Segons l'enunciat del supòsit, la quota municipal de les tarifes d'aquesta activitat és de 5.913 euros i l'activitat està classificada en la divisió 3 de les mateixes, de manera que procedeix aplicar el coeficient corrector 2,5, d'acord amb el quadre anterior. Per tant: $3.384 \times 2,5 = 8.460$ euros.

Per tot això, **la quota de l'element superfície d'aquesta activitat, situada en una parcel·la industrial de Saragossa, és de 8.460 euros.**

Sobre la quota tarifa de l'impost s'aplicarà, en tot cas, un **coeficient de ponderació**, determinat en funció de l'import net de la xifra de negocis del subjecte passiu (INCN), de manera que s'obté la **quota ponderada**. D'acord amb la normativa comptable, l'**import net de la xifra de negocis** es determinarà deduïnt de l'import de les vendes dels productes i de les prestacions de serveis o altres ingressos corresponents a les activitats ordinàries de l'empresa, l'import de qualsevol descompte (bonificacions i altres reduccions sobre les vendes) i el de l'IVA i altres impostos directament relacionats amb les mateixes, que hagin de ser objecte de repercussió¹⁷.

El coeficient de ponderació es determina d'acord amb el quadre següent:

Import net de la xifra de negocis	Coefficient
Des d'1.000.000 fins a 5.000.000	1,29
Des de 5.000.000 fins a 10.000.000	1,30
Des de 10.000.000 fins a 50.000.000	1,32
Des de 50.000.000 fins a 100.000.000	1,33
Més de 100.000.000	1,35
Sense xifra neta de negoci	1,31

Sobre la quota ponderada municipal, els ajuntaments podran aplicar un **coeficient de situació** que tingui en compte la ubicació física del local dins de cada terme municipal, segons la categoria del carrer en què radiqui, atenent els requisits següents¹⁸:

- Aquest coeficient no es podrà aplicar a aquelles activitats que no disposin d'un local.
- No podrà ser inferior a 0,4 ni superior a 3,8.
- El nombre de categories de carrers que ha d'establir cada municipi no podrà ser inferior a dos ni superior a nou. Si no és possible distingir més d'una categoria de carrer, no es podrà establir aquest coeficient.
- La diferència de valor entre les categories de carrer no podrà ser inferior a 0,10.

⁽¹⁷⁾Art. 86 del TRLRHL.

Nota

L'art. 11 de l'RD 1514/2007, de 16 de novembre, que aprova el Pla general de comptabilitat, defineix la xifra anual de negocis.

⁽¹⁸⁾Art. 87 TRLRHL.

El Tribunal Constitucional va avalar l'aplicació del coeficient de situació mitjançant la Sentència de 13 de desembre de 1999, atès que va considerar que la ubicació d'una activitat constitueix una manifestació de capacitat econòmica. En aquest sentit, va considerar que la situació física d'un local on es faci l'activitat econòmica és un factor que incideix, de manera decisiva, en el seu volum de negocis.

Quadres resum dels càlculs de la quota tributària de l'IAE

Càlcul del deute tributari de l'IAE per quota municipal

Quota municipal activitat + Quota element superfície

= Quota mínima municipal o tarifa

× Coeficient de ponderació (segons INCN)

× Coeficient de situació (segons ubicació establiment)

= Deute tributari quota municipal

Càlcul del deute tributari de l'IAE per quota provincial i nacional

Quota provincial o nacional activitat + Quota element superfície

= Quota mínima provincial o nacional o tarifa

× Coeficient de ponderació (segons INCN)

= Deute tributari quota provincial o nacional

Exemple de càlcul d'una quota de l'IAE

El restaurant Los Molinos, de quatre forquilles, està situat a Tomelloso (36.281 habitants el 2019), en un carrer classificat com de primera categoria. L'establiment té una superfície de 780 m² i l'import net de la xifra de negocis de la societat titular de l'activitat, amb efectes per a l'exercici 2019, és de 2.540.000 euros. D'acord amb l'ordenança fiscal reguladora de l'impost per a l'any 2019, l'Ajuntament de Tomelloso ha decidit aplicar el valor màxim del coeficient de situació per a les activitats situades en carrers de primera categoria. A partir d'aquesta informació, calculeu la quota tributària municipal que s'haurà de satisfer en concepte d'IAE per a l'any 2019.

En primer lloc, s'ha de buscar el grup/epígraf de l'activitat de restaurant de quatre forquilles en les tarifes de l'impost, aprovades per l'RDLeg 1175/1990, de 28 de setembre, per a saber l'import de la quota assignada. En aquest cas, li correspon l'epígraf 671.2, serveis en restaurants de quatre forquilles, la quota del qual, en poblacions de 10.000 a 40.000 habitants, és de 130,63 euros.

Per la seva banda, la superfície total de l'establiment és de 780 m², però es descomptarà un 5% en concepte de reducció general (regla 14.1.F de la instrucció). Per tant, l'element superfície s'ha de minorar en 39 metres (780 x 5%). Així, la superfície computable serà: 780 - 39 = 741 m².

D'acord amb els quadres de la instrucció, per les activitats del grup 6 s'ha de calcular un primer tram de 500 metres i després els 241 restants. Els primers 500 metres, per a una població entre 20.000 i 50.000 habitants, es calculen a raó de 0,204344 euros per metre quadrat. La resta fins a 3.000 metres es calcula a raó de 0,150253 euros per metre quadrat. Així, primer es calculen 500 x 0,204344 = 102,17 euros; quantitat a què se sumarà la resta de la superfície fins als 741 metres computables, és a dir: 241 x 0,150253 = 36,21. En aquest supòsit, el coeficient corrector que cal aplicar és 1,0, d'acord amb la quota tarifa

de l'activitat i perquè es tracta d'una activitat classificada en la divisió 6 de les tarifes. Per tant, la quota de la superfície computable és de: $(102,17 + 36,21) \times 1,0 = 138,4$ euros.

Per tant, la quota tarifa o mínima municipal és: $130,63 + 138,4 = 269,03$ euros.

Llavors s'aplica el coeficient de ponderació, el qual, segons l'art. 86 del TRLRHL, és d'1,29, perquè la xifra de negocis de la societat no passa de 5.000.000 d'euros. Per tant, la quota ponderada ascendeix a $269,03 \times 1,29 = 347,05$ euros.

A continuació, s'aplica el coeficient de situació. Atès que l'activitat està en un carrer de primera categoria i l'ordenança municipal estableix que el valor del coeficient és el màxim previst pel TRLRHL, s'aplicarà el 3,8. Per tant, $347,05 \times 3,8 = 1.318,79$ euros.

Per tot això, **la quota municipal d'aquesta activitat en el municipi de Tomelloso per a l'any 2019 és de 1.318,79 euros.**

2.4. Bonificacions

Sobre la quota de l'impost s'aplicaran les **bonificacions obligatòries** següents, les quals no precisen de l'aprovació d'una ordenança fiscal per a la seva aplicació¹⁹:

⁽¹⁹⁾Art. 88 del TRLRHL.

- Una bonificació del 95% a favor de les cooperatives, d'acord amb la Llei 20/1990, de 19 de desembre, sobre règim fiscal de les cooperatives.
- Una bonificació del 50% a favor d'aquells subjectes que iniciïn l'exercici de qualsevol activitat professional, durant els cinc anys següents a la finalització del segon període impositiu de desenvolupament d'aquesta.

Nota

En tot cas, les persones físiques estan exemptes de l'impost.

A més, els ajuntaments podran establir mitjançant ordenances fiscals les **bonificacions potestatives** següents d'aplicació successiva, les quals solament es podran aplicar sobre les quotes de caràcter municipal:

- Una bonificació de fins al 50% per aquells que iniciïn l'exercici de qualsevol activitat empresarial i tributin per quota municipal, durant els cinc anys següents d'activitat a la finalització del segon període impositiu de desenvolupament d'aquesta. L'aplicació de la bonificació requerirà que l'activitat econòmica no s'hagi exercit anteriorment amb una altra titularitat.
- Una bonificació de fins al 50% per creació d'ocupació per als subjectes passius que tributin per quota municipal i que hagin incrementat la mitjana de la seva plantilla de treballadors amb contracte indefinit durant el període impositiu immediat anterior al de l'aplicació de la bonificació.
- Una bonificació de fins al 50% per als subjectes passius que tributin per quota municipal i que utilitzin o produeixin energia a partir d'instal·lacions per a l'aprofitament d'energies renovables o sistemes de cogeneració.

- Una bonificació de fins al 50% per als subjectes passius que tributin per quota municipal i tinguin una renda o rendiment net de l'activitat econòmica negatius o inferiors a la quantitat que determini l'ordenança fiscal.
- Una bonificació de fins al 95% de la quota corresponent per als subjectes passius que tributin per quota municipal i que desenvolupin activitats econòmiques que siguin declarades d'especial interès o utilitat municipal per concórrer circumstàncies socials, culturals, historicoartístiques o de foment de l'ocupació que justifiquin aquesta declaració.

La resta dels aspectes formals i materials de les bonificacions assenyalades es regularan mitjançant les ordenances fiscals corresponents, que podran determinar, a més, si totes o algunes de les bonificacions citades són o no aplicables simultàniament.

2.5. Període impositiu i meritació

El **període impositiu** de l'impost coincideix amb l'**any natural**, excepte quan es tracti de declaracions d'alta o de baixa, ja que llavors el període començarà o finalitzarà en funció de la data d'inici o cessament de l'activitat ²⁰.

⁽²⁰⁾Art. 89 del TRLRHL.

L'impost es **merita** el primer dia del període impositiu i les quotes són **irreductibles**, excepte en els casos de declaracions d'alta o de baixa, ja que en aquests supòsits la quota es podrà reduir de manera proporcional en funció dels trimestres naturals que restin per a acabar l'exercici o que ja s'hagin meritats, respectivament. És a dir, si l'activitat s'inicia posteriorment a l'1 de gener, la quota es prorratejarà per trimestres complets, inclòs aquell en què s'iniciï l'activitat. Mentre que si l'activitat és baixa abans del 31 de desembre, la quota es prorratejarà per trimestres vençuts, inclòs aquell en què sigui baixa.

2.6. Gestió de l'impost

La gestió de l'IAE és compartida entre l'Administració tributària de l'Estat, que té atribuïda la gestió censal, i els ajuntaments, que tenen atribuïts la gestió tributària²¹.

⁽²¹⁾Art. 90 del TRLRHL.

Nota

La gestió de l'IAE està regulada per l'RD 243/1995, de 17 de febrer.

Nota

La gestió censal de l'IAE es pot delegar als ajuntaments que ho sol·licitin, d'acord amb l'art 20 de l'RD 243/1995, de 17 de febrer. Mentre que les funcions inspectores també es poden delegar en virtut de l'art. 91. 3 del TRLRHL.

L'Administració tributària de l'Estat s'encarrega de la **gestió censal** de l'IAE, que consisteix en la formació de la **matrícula de l'impost**, la qualificació de les activitats econòmiques i la determinació de les quotes mínimes municipals. També s'encarrega de les funcions d'inspecció de l'impost. No obstant això, tant la gestió censal com les funcions inspectores es poden delegar a favor dels ajuntaments que ho sol·licitin.

Per a la formació correcta de la matrícula de l'impost, els subjectes passius (encara que estiguin exempts) estan obligats a presentar les declaracions corresponents d'alta, baixa i variació de dades, mitjançant els models aprovats reglamentàriament.

L'Ordre HAC/2572/2003, de 10 de setembre, aprova el model 840 de declaració de l'impost sobre activitats econòmiques i estableix les condicions generals i el procediment per a la seva presentació telemàtica.

 MINISTERIO DE HACIENDA		Agencia Tributaria Delegación de Administración de <input type="text"/> Código Administración <input type="text"/>		Impuesto sobre Actividades Económicas		Pág. 1 Modelo 840	
Apartado I: Datos identificativos del sujeto pasivo				Apartado II: Declaración			
Espacio reservado para la etiqueta identificativa. Si no dispone de etiquetas, cumplimente las casillas 1 a 12, con los datos que se solicitan y acompañe fotocopia del N.I.F.				14 Ejercicio:			
1 N.I.F. <input type="text"/> 2 Apellidos y nombre o Razón social <input type="text"/>				15 Declaración de:			
Domicilio fiscal: 3 SG 4 Vía pública <input type="text"/> 5 Núm. <input type="text"/> 6 Km <input type="text"/> 7 Esc. <input type="text"/> 8 Piso <input type="text"/> 9 Pta. <input type="text"/>				Variación Inicio de actividad .. ☐ Cambio de opción de ☐ Alta Dejar de disfrutar ☐ la clase de cuota ☐ Baja de exención ☐			
10 Municipio <input type="text"/> 11 Provincia <input type="text"/> 12 Cód. Postal <input type="text"/>				Baja Cese de actividad ☐ Elementos tributarios .. ☐ Disfrutar de exención ☐ Otras causas ☐			
13 Teléfono de contacto (prefijo incluido): <input type="text"/>				16 N.º Ref. <input type="text"/> (Espacio reservado para la numeración por código de barras)			
Apartado III: Representante							
17 N.I.F. <input type="text"/> 18 Apellidos y nombre o razón social <input type="text"/>							
Domicilio							
19 S.G. <input type="text"/> 20 Nombre de la vía pública <input type="text"/> 21 C. Vía <input type="text"/> 22 Núm. <input type="text"/> 23 Km <input type="text"/> 24 Esc. <input type="text"/> 25 Piso <input type="text"/> 26 Pta. <input type="text"/> 27 Teléfono <input type="text"/>							
28 Cód. Postal <input type="text"/> 29 Municipio <input type="text"/> 30 C. Mun. <input type="text"/> 31 Provincia <input type="text"/> 32 C. Prov. <input type="text"/>							
Apartado IV: Datos de la actividad							
33 Clase de cuota: ☐ Municipal ☐ Nacional ☐ Provincial (provincia: <input type="text"/>) C. Prov. <input type="text"/>							
34 Tipo de actividad: ☐ Empresarial ☐ Profesional ☐ Artística ☐ 35 Local afecto indirectamente							
36 Descripción de la actividad: <input type="text"/> 37 Grupo o epígrafe: <input type="text"/>							
38 Municipio <input type="text"/> 39 C. Mun. <input type="text"/> 40 Provincia <input type="text"/> 41 C. Prov. <input type="text"/>							
Domicilio de la actividad: 42 S.G. <input type="text"/> 43 Nombre de la vía pública <input type="text"/> 44 C. Postal <input type="text"/> 45 C. Vía <input type="text"/> 46 Núm. <input type="text"/> 47 Km <input type="text"/> 48 Pto. <input type="text"/> 49 Esc. <input type="text"/> 50 Piso <input type="text"/> 51 Pta. <input type="text"/> 52 Teléfono <input type="text"/>							
Notas que son de aplicación: 53 Agrupación <input type="text"/> 54 Grupo <input type="text"/> 55 Epígrafe <input type="text"/>							
56 Notas que son de aplicación de otros grupos o epígrafes: <input type="text"/> 58 Sección <input type="text"/> 59 Grupo o epígrafe <input type="text"/>							
57 Regla(s) que son de aplicación: Regla 4.ª 2 F): <input type="text"/> Regla 7.ª: <input type="text"/>							
60 Exención: <input type="text"/>							
61 Bonificación: <input type="text"/>							
62 Fecha de inicio, variación, cese u otras causas de presentación de la declaración: <input type="text"/>							
63 Causa de la variación o baja: <input type="text"/>							
64 Causa de la declaración complementaria: <input type="text"/>							
65 Año en que inicio la actividad por 1.ª vez (sólo profesionales): <input type="text"/>							
66 Información adicional: <input type="text"/> 67 N.º Ref.: <input type="text"/>							
Apartado V: Local afecto indirectamente a la actividad							
68 Uso o destino: <input type="text"/> (Ver instrucciones) (Almacén, depósito, centro de dirección, administración, cálculo, etc.)							
Situación							
69 Cód. Postal <input type="text"/> 70 Municipio <input type="text"/> 71 C. Mun. <input type="text"/> 72 Provincia <input type="text"/> 73 C. Prov. <input type="text"/>							
74 S.G. <input type="text"/> 75 Nombre de la vía pública <input type="text"/> 76 Cód. Vía <input type="text"/> 77 Núm. <input type="text"/> 78 Km <input type="text"/> 79 Pto. <input type="text"/> 80 Esc. <input type="text"/> 81 Piso <input type="text"/> 82 Pta. <input type="text"/> 83 Teléfono <input type="text"/>							

Ejemplar para la Administración

N.I.F. _____ Apellidos y nombre o razón social _____ Pág. 2

Apartado VI: Elementos tributarios
Cuota consignada directamente en las tarifas 84

VI. A) Elementos tributarios del grupo o epígrafe.

Número	Importe unitario	Cuota
1.-		
2.-		
3.-		
4.-		
5.-		
6.-		
7.-		
8.-		
Suma		85

VI. B) Máquinas recreativas o autoventa.

Número	Importe unitario	Cuota
Máquinas recreativas tipo A (Sólo para las agrupaciones 67 y 68).		
Máquinas recreativas tipo B (Sólo para las agrupaciones 67 y 68).		
Expositores para autoventa		
Suma		86

VI. C) Local (Cuota municipal).

	Superficie (m ²)			
	Total	x	Rectificada	Computable
0.1. Sin reducción		1		
0.2. Superficie hospedaje		1		
1.1. Superficie descubierta		0,20		
1.2. Instalación deportiva descubierta		0,05		
1.3. Gradas, graderfos... descubiertos		0,20		
2.0. Puesto temporada		0,40		
3.1. Superficie cubierta de instalación deportiva y espectáculo (cine, teatro...)		0,10		
3.2. Gradas, graderfos, asientos... cubiertos		0,50		
4.0. Enseñanza		0,50		
5.0. Almacén		0,58		
6.0. Aparcamiento cubierto		0,58		
Suma	87		88	89
Superficie deducible				90
Superficie computable				91

Valor elemento superficie	Coef. corrector	Cuota elemento superficie
92	93	94

VI. D) Locales (Cuota provincial o nacional).

N.º locales 95	Superficie (m ²)			Cuota elemento superficie
	Total	Rectificada	Computable	
Suma de la superficie de los locales 96	97	98	99	

Apartado VII: Cuota

Cuota			
Cuota antes de bonificaciones o incrementos (84 ó 85) + 94 ó 99)			:00
Bonificación 101 % sobre 102			:03
Incremento 104 % sobre 106			:06
Cuota después de bonificaciones o incrementos (100 - 103 + 105)			:07
Cuota máquinas recreativas o autoventa 86			:08
Cuota de tarifa o importe mínimo (107 + 85)			:08

Notificación

Fecha y firma del funcionario: _____

En _____ de _____ de _____

En calidad de titular representante

Firma, _____

Contra el acto de inclusión o exclusión en la Matricula del Impuesto sobre Actividades Económicas o de variación de los datos contenidos en la misma, que se le notifica, podrá interponer recurso de reposición ante el Jefe de la Dependencia de Gestión o el Administrador que dicta el acto, en el plazo de quince días hábiles a contar desde el siguiente al de la presente notificación, o reclamación ante el Tribunal Económico Administrativo Regional en el mismo plazo, sin que puedan interponerse simultáneamente ambos recursos.

Ejemplar para la Administración

A partir de la matrícula facilitada per l'Administració tributària de l'Estat, els ajuntaments s'encarreguen de la **gestió tributària** de l'impost, que consisteix en la realització de les liquidacions, la recaptació de les quotes tributàries, la concessió d'exempcions i bonificacions, la resolució de devolucions per ingressos indeguts, la revisió dels actes dictats en via de gestió tributària i altres actuacions d'assistència i informació als contribuents.

L'exacció de les quotes municipals serà a càrrec de l'ajuntament del terme municipal on es duiguin a terme les activitats gravades per l'impost o, si no disposen d'establiment, del domicili fiscal. En cas que s'hagi delegat la gestió censal a favor de l'Ajuntament, aquest podrà exigir en **règim d'autoliquidació** les quotes corresponents a les declaracions d'alta i baixa en l'impost.

Nota

L'AEAT és l'encarregada de la liquidació i el cobrament de les quotes provincials i nacionals de l'IAE, a més de la distribució posterior del recaptat entre els ajuntaments i les diputacions dels respectius àmbits territorials.

Malgrat que el seu potencial recaptatori és significatiu, la reforma de l'IAE de l'any 2002 va suposar per als municipis una reducció important dels ingressos derivats d'aquest impost, que va perdre pes entre els recursos tributaris municipals, la qual cosa va afectar la suficiència financera de les hisendes locals.

Contra els actes de gestió tributària dictats pels ajuntaments, es podrà interposar un **recurs de reposició** davant l'òrgan que els hagi dictat abans de recórrer a la jurisdicció contenciosa administrativa, excepte en aquells municipis que tinguin òrgans de revisió en via economicoadministrativa. Mentre que el coneixement de les reclamacions que s'interposin contra els actes de gestió censal dictats per l'Administració tributària de l'Estat, a més dels actes d'igual naturalesa dictats pels ajuntaments en virtut de la delegació de la gestió censal o de les funcions inspectores, correspondran als tribunals economicoadministratius de l'Estat.

2.7. Recàrrec provincial

Les diputacions provincials, els consells insulars i les CA uniprovincials podran establir un **recàrrec** sobre l'IAE. Aquest recàrrec s'exigirà als mateixos subjectes passius i en els mateixos casos previstos en la normativa reguladora de l'impost, i consistirà en un percentatge únic que **no podrà ser superior al 40%**, que recaurà sobre les quotes municipals modificades per l'aplicació del coeficient de ponderació previst en l'article 86 del TRLRHL.

La gestió del recàrrec la durà a terme, juntament amb l'impost sobre el qual recau, l'entitat que tingui atribuïda la seva gestió. L'import de la recaptació del recàrrec provincial es lliurarà a les respectives diputacions i a la resta de les administracions, en la forma que reglamentàriament es determini, tenint en compte la fórmula de gestió de l'impost.

Quadre resum dels càlculs del recàrrec provincial de l'IAE:

Càlcul del recàrrec provincial de l'IAE

Quota municipal activitat + Quota element superfície

= Quota mínima municipal o tarifa

× Coeficient de ponderació (segons INCN)

× % recàrrec provincial

= Deute tributari recàrrec provincial

Exercicis d'autoavaluació

Preguntes de selecció

1. Una comunitat autònoma planeja construir una nova presó al terme municipal d'una petita població i, entre els avantatges que s'exposen a l'alcalde, se cita la recaptació de l'IBI corresponent al nou immoble, la quota del qual serà d'una quantia important.

- a) Fals, atès que els centres penitenciaris de les CA no estan subjectes a l'impost.
- b) Fals, atès que els centres penitenciaris de les CA estan subjectes i exempts de l'impost.
- c) Fals, atès que els centres penitenciaris de les CA estan subjectes i gaudeixen d'una bonificació de fins al 90%.

2. Les liquidacions de les quotes municipals de l'IAE, corresponents a les declaracions d'alta, es podran recaptar en règim d'autoliquidació...

- a) sempre, si així ho estableix l'ordenança fiscal municipal corresponent.
- b) solament si prèviament ho sol·licita el subjecte passiu a la declaració.
- c) solament si prèviament l'Estat ha delegat a l'Ajuntament la gestió censal de l'impost.

3. Un municipi amb menys de 1.000 habitants, el terme municipal del qual està format per un 85% de terrenys de naturalesa rústica, decideix aplicar el tipus de gravamen màxim possible de l'IBI sobre els béns immobles rústics, tenint en compte que per manca de pressupost no pot prestar cap dels serveis previstos en la normativa de règim local.

- a) El tipus màxim aplicable serà 0,90.
- b) El tipus màxim aplicable serà 0,96.
- c) El tipus màxim aplicable serà 1,05.

4. La Rosa és economista i alguns serveis els factura directament com a professional autònom, mentre que altres serveis els factura mitjançant una societat unipersonal de la qual és l'única propietària. Com seria la seva tributació a efectes de l'IAE?

- a) Els serveis que presta com a professional estarien no subjectes a l'impost, mentre que els serveis que presta mitjançant la societat estarien subjectes i no exempts.
- b) Els serveis que presta com a professional estarien subjectes i exempts de l'impost, mentre que els serveis que presta mitjançant la societat estarien subjectes i no exempts.
- c) Tots els serveis que presta i factura són activitat econòmica, de manera que tots estarien subjectes i no exempts a l'impost.

5. Una cooperativa agrària sol·licita a l'Ajuntament del municipi on té uns terrenys rústics la bonificació del 95% en la quota de l'IBI, prevista en el TRLRHL per a les cooperatives agràries i d'explotació comunitària de la terra. L'Ajuntament resol concedir aquesta bonificació però solament fins al 50% de la quota, argumentant que aquest és el valor establert en l'ordenança fiscal reguladora de l'impost.

- a) Incorrecte, aquesta bonificació és d'aplicació obligatòria, de manera que no es pot modificar el percentatge establert pel TRLRHL per mitjà de l'ordenança fiscal municipal.
- b) Correcte, aquesta bonificació és d'aplicació potestativa, de manera que l'ordenança fiscal municipal pot establir el percentatge de la mateixa fins al 95%.
- c) Correcte, encara que aquesta bonificació sigui d'aplicació obligatòria, es pot modificar el percentatge establert pel TRLRHL per mitjà de l'ordenança fiscal municipal.

6. Un hotel de tres estrelles, classificat en el grup 681 de les tarifes de l'IAE, té una superfície destinada a hostalatge de 1.000 m². Quina seria la superfície computable?

- a) 950 m².
- b) 600 m².
- c) 1.000 m².

7. En relació amb els immobles de la seva propietat, des dels quals proveeix els seus serveis, la Sociedad Estatal de Correos y Telégrafos, S. A.,...

- a) no està subjecta al pagament de l'IBI.
- b) està subjecta i exempta del pagament de l'IBI.
- c) està subjecta i no exempta del pagament de l'IBI.

8. Una coneguda cadena de restaurants de menjar ràpid decideix obrir un segon establiment en un municipi costaner, atès que el primer establiment, amb cinc anys d'antiguitat, no aconsegueix cobrir tota la demanda durant els mesos d'estiu. L'assessor fiscal presenta la declaració d'alta de l'IAE del nou establiment amb efectes a 30 de juny.

- a) L'Ajuntament liquidarà la quota corresponent en el tercer i quart trimestre de l'exercici, que comprenen els mesos de juliol a desembre.
- b) L'Ajuntament liquidarà la quota corresponent al segon, tercer i quart trimestre de l'exercici, que comprenen els mesos d'abril a desembre.
- c) L'Ajuntament no liquidarà cap quota, atès que les altes de noves activitats estan subjectes i exemptes durant els dos primers períodes impositius.

9. El procediment de valoració col·lectiva podrà ser...

- a) de caràcter general, parcial i simplificat.
- b) de caràcter total, parcial i especial.
- c) de caràcter col·lectiu o de manera individualitzada en els termes establerts per la Llei del Cadastre.

10. Sobre les quotes mínimes municipals fixades en les tarifes de l'IAE, s'aplicarà en tot cas...

- a) un coeficient de ponderació, en funció de l'import net de la xifra de negocis.
- b) un coeficient de situació, en funció de la situació física del local dins del terme municipal.
- c) Les dues respostes són correctes.

Casos pràctics

1. Com a resultat del procediment de valoració col·lectiva de caràcter general que s'ha dut a terme en el municipi de Barcelona, en data 2 de novembre de 2018, la Gerència regional del Cadastre de Catalunya va notificar al titular d'un habitatge un nou valor cadastral individualitzat per un import de 145.500 euros, que serà aplicable a partir de l'1 de gener de 2019. Amb anterioritat a la valoració referida, l'habitatge en qüestió tenia assignat un valor de 111.000 euros.

a) Amb vista dels fets descrits, indiqueu els recursos i reclamacions que es poden interposar davant d'aquest acord.

b) Assenyaleu quina serà la base liquidable a efectes de l'IBI durant els nou anys següents a l'1 de gener de 2019, sense tenir en compte les actualitzacions de les lleis de pressupostos.

2. La societat Panes Reunidos, S. L., pensa traslladar la seva activitat d'elaboració de pa a una nova nau situada en un polígon industrial del municipi de Toledo (83.741 habitants el 2018). En la indústria, hi treballen tres obrers a jornada completa i un aprenent en pràctiques a mitja jornada. La potència de la maquinària destinada a l'activitat és de 30 kW. La nau està situada al carrer Campoamor, classificada de 4a. categoria, i té una superfície de 250 m², dels quals, 200 m² estan ocupats per la sala d'elaboració del pa i els altres 50 m² es destinen a magatzem. L'import net de la xifra de negocis de la societat, amb efectes per a l'exercici 2018, és d'1.198.110 euros. Per la seva banda, el recàrrec provincial de la província de Toledo és del 35%.

Amb totes aquestes dades, calculeu el deute tributari corresponent a l'IAE de l'exercici 2018.

Solucionari

Exercicis d'autoavaluació

1. b

2. c

3. c

4. b

5. a

6. b

7. c

8. b

9. a

10. a

1. a) D'acord amb el que disposa l'art. 12.4 de l'RDLeg 1/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei del Cadastre immobiliari, contra l'acord referit es podrà interposar una reclamació econòmicoadministrativa, davant el Tribunal Econòmicoadministratiu regional, en el termini d'un mes, comptat a partir de l'endemà de la seva recepció.

A més, i d'acord amb l'art. 222 de l'LGTL, de manera prèvia a aquesta reclamació, també es pot interposar, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la Gerència regional del Cadastre en el mateix termini, sense que sigui possible la interposició simultània dels dos recursos.

b) Com a resultat del procediment de valoració col·lectiva de caràcter general dut a terme en el municipi de Barcelona, en data 2 de novembre de 2018, es va notificar al titular de l'habitatge un nou valor cadastral individualitzat per un import de 145.500 euros, que serà aplicable a partir de l'1 de gener de 2019. Segons indica l'enunciat, amb anterioritat a la valoració referida, l'habitatge en qüestió tenia assignat un valor de 111.000 euros.

A efectes de calcular la base liquidable, s'han d'aplicar els art. 67 i 68 del TRLRHL relatius a la reducció de la base imposable per un període de nou anys. Tenint en compte les dades de l'enunciat, l'immoble té un valor cadastral de 111.000 l'any 2018 i el nou valor assignat per a l'any 2019 és de 145.500 €.

El component individual (CI) de la reducció es calcula en aquest exemple considerant la diferència positiva entre el nou valor cadastral en el primer exercici de la seva vigència i la base liquidable de l'exercici immediat anterior. Aquest component és constant al llarg de tots els exercicis, sempre que no s'hagi produït cap alteració a l'immoble que motivi una variació del seu valor cadastral. De manera que: $CI = \text{valor cadastral 2019} - \text{valor cadastral 2018} = 145.500 - 111.000 = 34.500$ euros.

El coeficient anual (CA) de la reducció és de 0,9 el primer any i va disminuint en 0,1 anualment, fins a la seva desaparició a l'últim any.

Per tot això, el valor cadastral d'aquest immoble durant el període indicat serà:

Any		Reducció	Valor cadastral euros
2018	111.000		111.000
2019	145.500	$34.500 \times 0,9 = 31.050$	114.450
2020	145.500	$34.500 \times 0,8 = 27.600$	117.900
2021	145.500	$34.500 \times 0,7 = 24.150$	121.350
2022	145.500	$34.500 \times 0,6 = 20.700$	124.800

Any		Reducció	Valor cadastral euros
2023	145.500	$34.500 \times 0,5 = 17.250$	128.250
2024	145.500	$34.500 \times 0,4 = 13.800$	131.700
2025	145.500	$34.500 \times 0,3 = 10.350$	135.150
2026	145.500	$34.500 \times 0,2 = 6.900$	138.600
2027	145.500	$34.500 \times 0,1 = 3.450$	142.050
2028	145.500		145.500

2. En primer lloc, per a calcular el deute tributari de l'IAE, s'ha de buscar el grup/epígraf corresponent a l'activitat d'elaboració de pa en les tarifes de l'impost, aprovades per l'RDLeg 1.175/1990, de 28 de setembre, per a conèixer la quota municipal assignada. En aquest supòsit, l'epígraf és 419.1, indústria del pa i de la brioixeria, que té assignada una quota d'11,882009 euros per cada obrer i una quota de 7,716995 euros per cada kW. No obstant això, en aplicació de la disposició addicional quarta de la Llei 51/2002, de 27 de desembre, en aquells supòsits en què la quota tarifa estigui determinada per l'element tributari «nombre d'obers», amb una quantitat fixa per a satisfer per cada obrer, no s'aplicarà la part de la quota corresponent a aquest element tributari. Per això, solament es trindrà en compte la part de la quota corresponent a la potència: $30 \times 7,716995 = 231,51$ euros.

Per la seva banda, per a calcular la superfície computable, primer s'ha de reduir un 5% la superfície destinada directament a l'activitat d'elaboració de pa i, després, s'ha de reduir un 55% + 5% la superfície destinada a magatzem (vegeu regla 14.1.F de la instrucció), i el càlcul de l'element superfície és el següent: $200 - (5\% \times 200) + (50 \times 55\% - (5\% \times 50 \times 55\%)) = 190 + 26 = 216 \text{ m}^2$.

D'acord amb el quadre I de la regla citada, corresponent a les activitats del grup 4, els primers 500 m^2 de local en poblacions entre 50.001 i 100.000 habitants es calculen a raó de 0,330557 euros per m^2 . Així doncs: $216 \times 0,330557 = 71,40$ euros.

Així mateix, comprovat el quadre del coeficient corrector de la lletra e) de la mateixa regla, el seu valor és 1, atès que l'import de la quota de l'activitat d'elaboració de pa és inferior a 622,05 euros, és a dir, que l'import de la quota corresponent a l'element superfície es queda igual: $71,40 \times 1 = 71,40$ euros.

Per tant, la quota municipal és: $231,51 + 71,40 = 302,91$ euros.

Ara ja es pot aplicar el coeficient de ponderació, el valor de la qual és, segons l'art. 86 del TRLRHL, d'1,29, atès que l'import de la xifra de negoci d'aquesta societat està situat entre 1.000.000 i 5.000.000 d'euros. Llavors: $302,91 \times 1,29 = 390,75$ euros.

Sobre la quota ponderada, s'ha d'aplicar el coeficient de situació corresponent a un carrer de 4a. categoria. Una vegada consultada l'ordenança fiscal reguladora de l'IAE de l'Ajuntament de Toledo per a l'exercici 2018, el coeficient de situació dels carrers de 4a. categoria és 2,739. De manera que: $390,75 \times 2,739 = 1.070,26$ euros.

Finalment, queda per calcular el recàrrec provincial sobre la quota modificada pel coeficient de ponderació (art. 134 del TRLRHL), que a la província de Toledo, per a l'any 2018, és del 35%. En conseqüència: $390,75 \times 35\% = 136,76$ euros.

Una vegada fets tots els càlculs, el deute tributari de l'IAE de l'exercici 2018 de l'activitat descrita resultarà de sumar els imports de la quota municipal i del recàrrec provincial, és a dir: $1.070,26 + 136,76 = 1.207,02$ euros.